

**A NAGYBÁNYAI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE**

1939. JUNIUS HÓ 30-ÁN

TARTOTT

EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÜLÉSÉNEK,

1939. SZEPTEMBER 29-IKI

KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZÁZÖTÖDIK DARAB

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA 1939

**A NAGYBÁNYAI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE**

1939. JUNIUS HÓ 30-ÁN

TARTOTT

EGYHÁZMEGYEI TANÁCSÜLÉSÉNEK,

1939. SZEPTEMBER 29-IKI

KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

SZÁZÖTÖDIK DARAB

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA 1939.

— Kálvin, Satu-Mare. —

A nagybányai református egyházmegyei tanács 1939 junius hó 30-án Szatmáron tartott gyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak, mint alkotótagok: Boros Jenő esperes és dr. Böszörményi Emil e. m.-i gondnok elnöklete alatt:

Gy. Kovács József, Sárközi Lajos, Papp József és Gyöngyösy Bálint lelkészi, Tabajdy György, dr. Helmeczy József, Boros Zoltán, Kanizsay Jenő és Tereh Géza világi tanácsosok.

Visky Ferencz lelkészi, dr. Mártha József vil. főjegyző.

Dr. Harcsár Géza e. m.-i ügyész, Kürthy Károly belmissziói, Gulya Géza tanügyi, Bakó Ignác műszaki előadók és Gacsályi Zsigmond e. m.-i pénztáros.

1. A XXV. zsoltár 1. versének eléneklése és esperesnek a gyűlés munkájára a jó Isten megáldó kegyelmét esedező imája után e. m.-i gondnok köszöntötte a jelenlevőket és a tanács-gyűlést megnyitotta.

2. Esperes jelenti, hogy Széll György lelkészi tanácsstag távollmaradását nála levélben igazolta.

E.-m.-i tanács a jelentést tudomásul veszi s a jelenlevőket alkotó tagoknak elismeri.

3. Az alkotó tagok között kiosztott tárgysorozatot 2 tárggyal kiegészítve,

e. m.-i tanács a tárgyalás sorrendjét megállapítja.

4. A jegyzőkönyv hitelesítése felől e. m.-i tanács úgy intézkedik, hogy a hozott határozatokat

az elnök által kimondott értelemben hitelesítetteknek tekinti.

5. A misztótfalui presbyteriumnak azon kérését, hogy lelkész-lak építéshez vásárolt régi épületfáját az egyház eladhassa, mert az romlik, avul és értékben mindinkább veszít,

e. m.-i tanács teljesíti, de egyuttal elrendeli, hogy az egyház az eladási árat lelkész-lak-építési alap címen, mint tőkepénzt kezelje.

6. A Nagybányai Ref. Egyházmegye Tanácsa a pusztadaróci egyházközség presbyteriuma által földvásárlás tárgyában 1939 január hó 24-én 2. szám alatt hozott határozatát, a Kanizsay Jenő tanácsstag által a tanács ülésén adott szóbeli felvilágosítás alapján, mely szerint a vétel célszerű s az egyházra kedvező,

jóváhagyja, s felkéri és felhatalmazza az e. m.-i elnökséget, hogy a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el s ennek megtörténte után az egyházi törvények intézkedései értelmében az iratokat az Egyházkerülethez terjessze fel.

7. A Nagybányai Ref. Egyházmegye Tanácsa a józsefházai egyházközség presbyteriuma által 1938. október 23-án 44. szám alatt az egyház tulajdonát képező kb. 14 köblös földnek Z. Demeter János tanító által való kibérlése tárgyában hozott határozatot

jóváhagyja a következő módosításokkal :

a szerződés 2. pontja helyett a következő intézkedés teendő: A haszonbérleti jogviszony kezdődik 1938. okt. 1-én s tart 7, azaz hét éven át, tehát 1945 év október hó 1-ig.

a 3. pont így szerkesztendő: Szerződő felek a szerződésből származó vitás kérdések eldöntése tekintetében alávetik magukat az egyházi törvények intézkedései szerint működő egyházmegyei közigazgatási bíróság, mint választott bíróság, illetékességének s hatáskörének.

a 4. pont első mondata elé beszúrandó: Az évi haszonbér 14,235 Leu, azaz Tizennégyezerkettőszázharmincöt Leu.

ugyane pont első mondatába a „beszámitódik” szó helyett „kielégítést nyer” irandó.

Az összegezés után beszúrandó: Haszonbérlet az e pontban megnevezett buza és tengeri járandóság mennyiségének vagy értékének változása esetén sem igényelheti nagyobb összegnek a bérösszegbe való beutódását.

E pont utolsó bekezdése törlendő.

7. pont első mondata után beiktatandó: Ha bérlet ennek a kötelezettségének nem tenne eleget, minden

nag
93.
tárg

na
va
fel
ha

ki nem hordott szekér trágyáért 50 leu s bíróság általa sem mérsékelhető kártérítést fizet bérbeadónak.

9. pont törlendő.

10. pont törlendő.

11. pont második és harmadik bekezdése törlendő.

12. pont gyanánt beiktatandó: A bérleti jogviszony felmondással fel nem bontható, de bérlő halála folytán az akkor folyó gazdasági év lejártával megszűnik s visszadja a szerződést, hogy ezeket a módosításokat szerződő felek vigyék keresztül, írják alá s ennek megtörténte után terjessze fel a presbytérium a szerződést jóváhagyási záradékkal való ellátás végett, minek eszközölésére E. M. T. az elnökséget ezennel felkéri s felhatalmazza.

Minden esetleges vita elkerülése végett E. M. T. megállapítja, hogy jelen szerződés az egyháztagok kötelezettségét nem érinti, a megállapított szolgáltatásokat teljesíteni tartoznak s azokat az egyház behajtani köteles

és hogy az a segély, amit kántortanító fizetésekiegészítésképen az államlól a jövőben kap, őt illeti.

8. A Nagybányai Református Egyházmegye Tanácsa a nagybányai Ref. Egyházköztség presbytériumának a nagybányai 93. sz. betétben felvett „Kőalja“ nevezetű gyümölcsöskeerti eladása tárgyában 1939. január hó 24-én 2. sz. alatt hozott határozatát

jóváhagyja s az elnökséget felkéri s felhatalmazza, hogy a bemutatott eredeti szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el, ha nevezett egyházköztség az E. M. T. által presbytériumának 27—1939. számú határozatára adott végzésben foglalt feltételeknek eleget tett.

Ezeknek megtörténte után az iratokat az egyházi törvények által rendelt eljárás végett felterjeszti az Egyházkerülethez.

9. A Nagybányai Református Egyházmegye Tanácsa a nagybányai Egyházköztség presbytériumának a parochiális épület udvarán a harmadik iskolaterem, tanítói szoba s gyülekezeti otthon felépítése tárgyában 1939. május hó 13-án 27. sz. alatt hozott határozatát

jóváhagyja s felkéri s felhatalmazza az elnökséget, hogy az alapok kölcsön vételéről szóló okiratokat,

tervrajzot, költségvetést s a vállalati szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el, ha

az alapoktól felvett kölcsönökért a presbytérium minden tagja készfizető kezességet vállal s mint ilyen az okiratot aláírja,

s ha nevezett egyház igazolja azt az Elnökség előtt, hogy a „Kőalja“ nevezetű ingatlanok, a Fülöp Imréné féle házasteleknek s a felhasználni szándékolt alapoknak nincs különös, eselleg a határozatban vázolt céltól elérő vagy az alapítók által meghatározott rendeltetése.

A jóváhagyási záradékkal való ellátás után az iratokat az egyházi törvényben meghatározott eljárás végett felterjeszti az Egyházkerülethez.

10. Tárgyalatott a hosszúmezői presbytérium 40—1939. sz. határozata, mely szerint az egyház a gondnoki házi pénztár részére saját földvételi alapjából 5 év alatt egyenlő részleteiben visszafizetendő 30.000 Lei kamatmentes kölcsönt óhaji felvenni.

E. m.-i tanács — tekintettel a határozatban foglalt indokolásra — a kölcsön felvételét engedélyezi. Felhívja presbytériumot azonban arra, hogy csak akkor terjeszthető fel egyházkerületi jóváhagyásra e felvételi ügy, ha a visszafizetést biztosító okiratot az összes presbyterek aláírásával beküldi presbytérium az esperesi hivatalhoz.

Együttal elrendeli, hogy a kölcsön visszafizetésére szolgáló részletek — esperesi ellenőrzés mellett — 5 éven át beállítandók az egyház költségvetésébe.

11. A hosszúmezői presbytérium lélekszám kiigazítási kérelme felett

e. m.-i tanács — mivel nincs igazolva a lélekszám csökkenés — napirendre tér.

12. A szatmárudivári-i presbytérium 10.080 Lei hátralékos egyh. m.-i járulék törlése iránti kérését

tanács elutasítja. Azt azonban megengedi és erre kötelezi is az egyházat, hogy a hátralékos összeget 5 évi egyenlő részleteiben fizesse be az egyházmegye pénztárába.

13. A patóházai 1939 évi egyh. megyei járulék törlése iránt előterjesztett kérelmet

tanács elutasítja s kötelezi az egyházat annak f. évi septe. 1-ig leendő befizetésére.

14. A nagytarnai presbytérium kéri, hogy az 1938 évi e. m.-i járulékok fizetése alól mentessék fel az egyház.

E. m.-i tanács e végvidéken levő kis egyháznak kérését — ezuttal kivételesen még — teljesíti s az 1938 évi e. m.-i járulékok fizetése alól — kivéve a közlapot — az egyházat felmenti, de egyuttal felhívja a presbytériumot, hogy ne tegye az ilyen kéréseket állandó gyakorlattá és a kicsiny lélekszám után járó csekély összegű járulékokat évről-évre igyekezzék befizetni a közpénztárba.

15. A batizi presbytérium 40—1938. sz. határozatával új lelkészi díjlevelet állapított meg s azt 4 példányban jóváhagyásra beterjeszti.

E. m.-i tanács — tekintettel az iratok közt fekvő községi bizonyítvány igazolására, mely szerint a református egyháztagok birtokában levő ingatlan 1480 holddal kevesebb, mint volt a régi díjlevél megerősítésekor — mivel lényeges javadalomcsökkenés nincs a régi és új díjlevél között, a kiállított díjleveleket jóváhagyó záradékkal ellátva, felterjeszti az egyházkerületre megerősítés végett.

16. Tárgyalta a mikolai presbytériumnak új lelkészi díjlevél megállapítására vonatkozó, f. évi március hó 23-án hozott 2. számú határozata.

E. m.-i tanács a presbytérium határozatát megváltoztatja, mert nagy javadalomcsökkenés volna a régi és újonnan kiállítandó díjlevél között. Igaz ugyan, hogy a becsatolt kimutatások szerint nagy mértékben csökkent 1910 óta a reformátusok kezén levő földbirtokok mennyisége, de ha ezzel a csökkenéssel bizonyos ingatlan adóalapot 8—10 nagyobb birtokos kiesésével el is veszített az egyház, ez nem indokolja a díjlevél csonkítását, annálval is inkább, mert az érvényben levő adókulcs szerint 15 holdon felül úgy sem volt az ingatlan birtok egyházi adóval megróható; az ingatlannal bíró egyháztagok száma nem fogyott, hanem 35-el szaporodott és ez a szaporodás az adókulcs szerint kiadja a nagybirtokosok kiesésével előállott különbözetet.

Ennek következtében e. m.-i tanács a presbytérium határozatát jóvá nem hagyja, hanem utasítja a presbytériumot olyan díjevél kiállítására, mely a régi lelkészi javadalmat nem csökkenti.

Figyelmezteti egyuttal presbytériumot arra, hogy a temetőt és az azt körülvevő árok pariján levő akác-fákat évtizedeken át lelkész használta és az utóbbit a lelkészutódok elődjüktől meg is vették.

17. Tárgyaltatott a szárazberek presbytérium f évi május hó 21-én hozott — lelkészi díjlevelet módosító — határozata.

E. m.-i tanács a szárazberek presbytérium határozatát megváltoztatja s a belerjesztett díjevél jóváhagyását megtagadja, mert presbytérium az egyház vagyónának jövedelmét ajánlja fel a díjlevélben biztosított javadalom fedezetére és ilyen módon az egyháztagok által szolgáltatandó és feltétlenül az egyháztagokat terhelő kötelek akarja ezzel csökkenteni és mert még így is csökkenne a javadalom értéke, amihez a felettes hatóság nem járulhat hozzá.

18. A hosszúmezői egyház presbytériuma az egyházmegyei közgyűlés 46—1938. sz. határozata folytán bemutatja azoknak az adósoknak a névjegyzékét, akikkel 50 százalékos, esetleg annál kisebb tőke engedménnyel egyezséget tudna kötni, bemutatja 2—1939 és 39—1939 számú határozatait, melyek szerint a konverziós törvény alapján kellő időben beadott 161 db. el nem fogadási nyilatkozat közül azok alakí hiányossága miatt, 16-nak megsemmisítését kérte s a máramarosszigeti törvényszék az egyház kérésének helyt adott, közli egyben azoknak az adósoknak a neveit, akikkel az egyezséget már meg is kötötte, lelkész pedig szóval jelentette az egyházmegyei ügyésznek, hogy a megkötött egyezségek folytán 500 000 Lei körüli összeget az adósok ki is fizettek s az egyezés megkötése folytán az egyház adósainak 300.000 Lei körüli engedményt tett, a lelkész szerint az egyház nyugalma, a kihelyezések rendes mederbe terelése indokoltá tenné a kötött egyezségek jóváhagyását, s újabb egyezségek kötéséhez a presbytériumnak a felhatalmazás megadását, jeleni végül lelkész, hogy a befolyt pénzből 100.000 Lei körüli összeget a hosszúmezői hitelszövetkezelnél betétként helyezett el a presbytérium, a pénz egy részét az egyház vette kölcsön, a nagyobb részét pedig az egyház tagjainak adta kölcsön váltó és biztosító okirat adása s két egyháztag kezessége mellett.

Egyházmegyei tanács helyteleníti a presbytériumnak azt a magatartását, mely szerint a felsőbb egyházmegyei hatóság rendeletére eszközölt beadványok egy részének felettes egyházi hatóság engedélye nélkül való megsemmisítését kérte azon a címen, mert azokat a presbytérium alakilag szabálytalanul állította ki s ezzel a presbytérium önmagára hozott szégyent a törvényszék előtt, pedig tudomása lehetett arról a presbytériumnak, hogy a beadványok hiányosságának okai abban keresendők, hogy azok az utolsó pillanatban, a törvény által megengedett idő legvégén készültek s azt is tudhatta volna a presbytérium, hogy a beadványok az egyházat a hiányosság dacára is kötelezik, hasonló eljárástól presbytériumot eltiltja s a presbytérium minden egyes tagjának vagyoni felelősségét hasonló esetekben hasonló eljárás miatt kihangsúlyozva kimondja, hogy ebben a tőke rendezési ügyben egyetlen egy határozata sem hajtható végre csak abban az esetben, ha azt a felettes egyházhatóság jóváhagyta,

utasítja a presbytériumot, hogy minden esetben az egyházmegyei ügyész jogi segítségét vegye igénybe s más ügyvédnek csak akkor adjon meghatalmazást, ha annak az egyházmegyei ügyésszel történt megállapodás szerint szüksége mutatkozik,

mivel a presbytérium a felettes egyházhatóságot az Et. megsértésével befejezett tények elé állította, ami miatt az egyházmegyei tanács csak azért nem tesz megtorló intézkedést, mert úgy látszik, hogy a presbytérium kényszerhelyzetben volt az egyháztagok magatartása következtében, amikor helytelen eljárást tett, a kötött egyezségeket az egyházmegyei tanács ezidő szerint felül nem bírálja, azonban minden egyezséget utólag felülbírálni akar, miért is arra utasítja a presbytériumot, hogy minden egyezséget, megállapítva pontosan, mennyi volt az adós tőke tartozása, kamat tartozása 1931. év december hó 18 napja előtt s azóta, mennyi az engedmény, mennyi az összeg, amelynek fizetésére az adós magát kötelezte, micsoda fedezetet adott az adós, foglaljon presbyteri határozatba s határozatait terjessze a felettes egyházi hatóság elé.

jövőre pedig elrendeli az egyházmegyei tanács, hogy minden adóssal a fentiek pontos megállapítása mellett kötendő egyezség elfogadása tárgyában külön-külön hozzon határozatot s azokat terjessze az egyházi felsőbb hatóság elé s a kötött egyezséget jóváhagyás előtt a presbitériumnak végrehajtani nem lesz és nincs joga,

a kölcsönök nyújtása s általában a kihelyezések tekintetében, feltételezve azt, hogy a kölcsönök megszavazásánál az egyházi törvény rendelkezései pontosan betartottak, elrendeli egyházmegyei tanács, hogy minden egyes kölcsön jelzáloggal fedezendő, úgy a már kihelyezett, valamint a jövőben elhelyezendő összegek erejéig a zálogjogok az egyház javára az adósok ingallanaira bekebelezendők, kihangsúlyozottan figyelmezteti egyházmegyei tanács a presbitériumot s annak tagjait, hogy minden kölcsönért, — ha a törvény s a felettes egyházi hatóság rendeletei be nem tartása mellett folyósítaná azt a presbitérium, — a presbitérium tagjai egyenkint vagyoni felelősséggel tartoznak.

19. A Nagybányai Református Egyházmegye Tanácsa az egri-i Egyházközség presbitériuma által 1939. április hó 23-án a lelkészi lakás tárgyában 9. szám alatt hozott határozatot

jóváhagyja s az elnökséget felkéri s telhatalmazza, hogy a kölcsönokiratot, a tervrajzot s költségvetést s a vállalati szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el, ha nevezett egyházközség igazolja, hogy az évi egyházi adó ötszörösében kivetendő rendkívüli adó fedezi a 278.291 leu költségvetési összeget, de azt túl nem haladja.

Ha ennek az egyház eleget tesz s a nevezett okiratok jóváhagyási záradékkal el lesznek látva, az iratokat az egyházi törvények intézkedéseinek megfelelően felterjezti az Egyházkerülethez.

20. A szatmárpálfalvai leányegyház presbitériuma engedélyt kér, hogy a csatolt tervrajz és költségvetés szerint a templomot renováltassa és ahhoz a meglevő fatorony helyett téglatornyot építtethessen.

E m.-i tanács készséggel járul hozzá a szatmárpálfalvai gyülekezet dicséretreméltó vállalkozásához és annak kiviteléhez örömmel adja meg az engedélyt.

egyház
közö

1939

nyu
ház

a t
szö
sze
dár

21. Széll György nyug. esperes, avasujvárosi lelkésznek az egyházmegyei beruházási szabályrendelet 32—35. pontjaira vonatkozó beadványát érdemleges tárgyalás végett

átteszi e. m.-i tanács a legközelebb tartandó közgyűléshez.

22. Tárgyaltatott Püspök Urnak espereshez intézett 2238—1939 IV. sz. levele az esperesi segédlelkész államsegélye tárgyában.

Egyh. m. tanács sajnálattal értesül róla, hogy az esperesi káplán részére a fennálló miniszteri intézkedés következtében államsegély nem folyósíttatik. Nem adja fel azonban a reményt arra nézve, hogy Főt. Püspök ur ez ügyet szíven viseli és nem szűnik meg a minisztériummal — ha szükség lenne rá ismételt tárgyalások u'ján is — ezt a kérdést megnyugtató és kielégítő eredményhez juttatni.

Fel is kéri Püspök Urat, hogy ez ügyben saját hatáskörében járjon el és amennyiben ez eredményre nem vezetne, megbizza esperest, hogy keressen összeköttetést arra nézve, hogy ez az ügy a minisztériumban kedvező elintézkést nyerjen.

Addig is azonban míg esperesi káplán az államsegélyhez hozzájuthatna, részére az egyh. megyei közpénztár terhére, visszamenőleg az államsegély beszüntetésétől kezdődően, havi 1000 Leit állapít meg és ennek fedezetéül a lélekszám utáni eddigi 1 L. 70 banis egyházmegyei adót 2 Leire felemeli.

23. Magoss Ferencz mikolai lelkész f. év április elsejével nyugalomba vonulván, úgy tanácsbírói tisztéről, mint egyéb egyházmegyei megbízatásairól leköszön.

Az egyházmegyei elnökségnek, a tisztikárnak, lelkészársainak, a tanítóknak és az egyházmegye minden egyes tagjának megköszöni szíves támogatását és a hosszú lelkészi pályája alatt vele szemben többször megnyilvánult megtisztelő bizalmat és Isten áldását kéri anyaszentegyházunkra.

Egyházmegyei Tanács annak kifejezésre juttatásával, hogy Magoss Ferencznek különböző tisztségekben tanúsított értékes munkássága méltatásáért egyházmegyei közgyűlésünknek lesz még alkalma, a lemondást tudomásul veszi.

A megüresedett lelkészi tanácsbírói hely betöltésére

a szavazást szept. 1. határidővel elrendeli s felhatalmazza esperest — abszolút többség hiánya esetén — a második szűkebbkörű szavazás elrendelésére is. A lemondással különböző bizottságokban megüresedett helyek betöltése az egyházmegyei közgyűlésnek lesz feladata.

24. Sáfár Imre atyai lelkész bejelentette esperes előtt számvevői megbízatásáról való lemondását.

E. m.-i tanács teljes elismeréssel méltányolva Sáfár Imrének számvevői tisztében végzett lelkiismeretes és hozzáértő munkásságát, felkéri őt, hogy lemondásától eltekinteni sziveskedjék.

25. Tárgyalatott a berendi leányegyház presbyteriumának 10—1939. sz. határozata a lelkészi díjlevél megállapítása tárgyában.

E. m.-i tanács a presbyterium határozatát feloldja és elrendeli, hogy presbyterium a lelkésszel megegyezésre jutva, a berendi leányegyház lelkészi díjlevelét úgy állapítsa meg, hogy az egyháztagok és a presbyterium dicséretre méltó magatartása, egyház szeretete és buzgólkodása következtében anyagilag mindinkább erősödő, fejlődő egyház a régi javadalmon túlmenőleg lelkész részére olyan fizetést biztosítson, mely méltó ellenértéke lesz az általuk kívánt lelkészi szolgálatnak.

Ezt az egyezséget foglalja díjlevélbe, szabályozza a leányegyháznak az anyaegházval való jogviszonyát és a hozott határozatokat megerősítésre terjessze fel.

26. Egyházmegyei Tanács az ulvári-i egyház presbyteriuma által 1939. év június hó 6. napján 35. szám alatt hozott határozatot feloldja s a presbyteriumot arra utasítja, hogy Barazsu Péterné és Pethő Gyuláné kérvénye tárgyában hozzon érdemleges határozatot, ezt az érdekelteknek szabályszerűen kézbesítse s csak abban az esetben terjessze fel az iratokat a felettes egyházi hatóságokhoz, ha valamelyik érdekelt fél a határozat ellen felebbezéssel él.

I n d o k o l á s.

Ugy az egyházmegye közgyűlése, mint az egyházmegye tanácsa felettes hatósága a presbyteriumnak, hatáskörébe nem jogi vélemény adása, hanem az alsó-

erc
no
19
tár

forrás hatóságok határozatai felülbírlása tartozik. Felügyeleti joga alapján az alsófoku hatóság határozatát felülbírlotta s mert azt tapasztalta, hogy a kérelem tárgyában a presbytérium még nem határozott, a jogi véleményt kérő határozatot az Et. I. t.-c. 14. §. b) pontjában foglalt rendelkezésre figyelemmel feloldta s a presbytériumot szabályszerű határozat hozatalára s szabályszerű eljárásra utasította.

27. A Nagybányai Református Egyházmegye Tanácsa az erdői református egyházközség presbyteriuma által a Fecser Jánosától vásárolt ingatlanra vonatkozóan kötött szerződés tárgyában 1938. november hó 6 án tartott gyűlésen, 6. szám alatt hozott határozat érdemi elbírálása előtt

felhívja nevezett egyházközséget, hogy tisztázza az ajánlatban, a külön megállapodásban s a szerződésben különböző összegekben feltüntetett vételárak közötti különbség okát s igazolja hitelt érdemlő módon hogy a szerződés első pontjában megjelölt ingatlanoknak tényleg a szerződés 5. pontjában foglalt ingatlanok felelnek meg, — mutassa be az ingatlanok térrajzát, mit lásson el eladó olyan nyilatkozattal, hogy az ott kitüntetett s megjelölt ingatlanok fognak a tagosítás befejezte után az egyházközség nevére menni s a szerződést pedig lássa el a törvény által rendelt pecsétetekkel. Egyben felkéri Tereh Géza urat, aki lakik Szatmáron, hogy adandó alkalommal nézze meg az ingatlant s állapítsa meg, hogy az ingatlanok megvétele célszerű s hasznos-e az egyházra s hogy a vételár megfelel-e a valóságos értéknek.

28. Míután a tárgysorozatba felvett ügyek letárgyaltattak, elnök az e.-i m. tanács gyűlését bezárja.

Jegyzették: Az 1, 10—17, 20—25. számokat Visky Ferenc,
A 6—9: és 19. számokat dr. Mártha József,
A 18. és 26. számokat dr. Harcsár Géza.

**A nagybányai református egyházmegye 1939.
szeptember 29.-én Szatmáron tartott
rendes közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak, mint alkotó tagok: Boros Jenő esperes és dr. Böszörményi Emil gondnok elnöklete alatt:

Gacsályi Zsigmond, Gy. Kovács József, Kürthy Károly, Papp József, Sarközi Lajos és Visky Ferenc lelkészi, dr. Helmezy József, dr. Jakó Endre, dr. Ajtai Nagy Gábor, Simó Lajos és Tabajdi György világi tanácsbírák.

Visky Ferenc lelkészi, dr. Mártha József világi főjegyzők.

Gulya Géza lelkészi, Tereh Géza világi jegyzők.

Dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész.

Az egyházak képviselőitében: Adorján: Lippai József lelkész, Pataky Zsigmond gondnok. Amacz: Siető Pál l., Bócsi Bálint g., Apa: Gulya Géza l., Varga Gábor g., Aranyosmegyes: Balla Zoltán l., Helmezy József v. k. Atya: Sáfár Imre l., Mester Lajos g. Avassujváros: — — — Pajzos Bertalan g. Batiz: Mészai János l. Búte Károly g. Csengerbagos: — — — Varga János g. Dabolc: Kósa Rezső l., Szilágyi Árpád g. Egri: Visky Ferenc l., Papellás János g. Felsőbánya: Spáczai Árpád l., Szigyártó Lajos f. g. Halmi: Kürthy Károly l., Kóta Mihály g. Hirip: Ármós Zsigmond l., Puskás Kálmán g. Józsefháza: Fekete Antal l., Hankovszki Sándor g. Hosszmező: Gavallér Lajos l., Kántor Balázs v. k. Kisk-szentmárton: Öry Zoltán l., Varga Zsigmond g. Kiskolcs: Gacsályi Zsigmond l., Tar Antal g. Kőszegremete: — — —, Lázári: Tóth Jenő l., Kanizsai Jenő v. k. Máramarossziget: Papp József l., Kisgyörgy János v. k. Mikola: — — —, Bogdán Zsigmond f. g. Misztótfalu: Márton Ferenc l., Baczai Jenő g. Nagybánya: Oláh Sándor l., Gyalay Gyula g. Nagybecskő: — — —. Nagy-kolcs: Gyöngyössy Bálint l., Kocsis Albert g. Ombod: Gy. Kovács József l., Flacsó János g. Óvári: Fehér Bertalan l., id. Nagy Lajos g. Patóháza: Barkász Imre l., Tóth László f. g. Pellyén: Genda János s. l., — — —. Pusztadaróc: Fekete Rezső l., Szabó István g. Sándorhomok: Csüry Miklós l., Tar Antal g. Sárköz—Sárközujlak: Wéghofer Sándor l., Samu Endre g. Szamosdara:

— — —. Szamosdob : Bara József l., Pataky Mihály g. Szamoskőröd : Kürthy Dezső l., Sebestyén Lajos g. Szamoskassó : Várady József l., Salgi Imre g. Szatmár : Boros Jenő l., Kiss Bertalan l. Tankóczy Gyula és Katona Sándor v. k. Szatmárhegy : Magoss Árpád l. Németh Gyula g. Szatmár-Németi : Sárközi Lajos l., Bakcsy Gergely v. k. Szatmárudvari : Makai György l., Papp Árpád f. g. Szárazberek : Tóth Jenő l., Király Endre g. Szénerváralja : Szabó Endre l., Mándy Zoltán f. g. Tamásváralja : Lengyel László l., Egyed József g. Turterebes : — — —. Vámfalu : Kolozs Vince l., Rákos Adolf g. Vetés : Dr. Koronka Pál l., Német Elemér f. g.

Ligeti Imre és Bakcsyné—Korbuly Irén tanárképviselek.

Karikás Sándor, Molnár Ambrus, Szőke József, Tóth Zoltán, Török Bernát tanítóképviselek.

A közgyűlés megnyitása és határozatai :

1. sz. Közgyűlésünk a XC. Zsoltár 1. versének közös elének-lésével vette kezdetét, amely után Esperes ur az itt olvasható imádságot mondta :

Örök köszál ! Egyetlenegy biztos hajlékunk és menedékünk ! Édes Atyánk, jó Istenünk ! Mint a tajtékzó hullámok felett repkedő madár vágyva keresi a köszálat, a nyugodt fészket, hová nem ér fel a tomboló hullámok vészkes árja, úgy keresi a mi nyugtalan lelkünk is a világ háborgása közt a Te édesatyai-kebledet, hogy megpihenjen ott, mint a gyermek az anyja ölében.

Oh, mert csupa nyugtalanság és bizonytalanság ma az életünk. A békesség galambja messze elszállott mi tőlünk és minden nap, sőt minden órán a háboru réme fenyeget bennünket. Ebben az idegőrlő bizonytalanságban kihez menekülhetnénk máshoz, mint Tehozzád, ki örök és változhatatlan vagy, akihez nem ér fel az emberi gonoszság és gyűlölet szennyes árja és aki mindig hűségesen vigyázol reánk és nem engeded, hogy minket romlás és veszedelem érhessen.

Oh, soha nem volt nagyobb szükségünk erre a megnyugtató hitre és tudatra, mint manapság, mikor igen sokszor még mi, a Te szolgálói és anyaszentegyházad őrállói is félünk, remegünk és aggódva gondolunk a holnapra, mert nem tudjuk, hogy mit hoz az mi reánk.

Édes Atyánk, jóságos Istenünk ! Ne engedd, hogy a mi Benned vetett hitünk és reménységünk megrendüljön, sőt inkább üzd

el a mi félelmünket és gyengeségünket, hogy a legnehezebb próbák között is tudjuk elmondani az apostollal: „*Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk? A ki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkéi odaadta, mi módon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk.*” (Róm. VIII. r. 31—32. v.)

Óh, emlékeztess minket szüntelen erre a drága ajándékra, a te Fiadra, a Jézus Krisztusra, akit tanítóul, váltságul és meglátóul adtál minékünk és add, hogy reá tekintve, fogadjuk mi is megnyugvással az élet különböző változásait, tudván azt, hogy Te mindeneket javunkra igazgatsz.

Áldások Istene, jó Atyánk! kinek kezeidből az áldások soha ki nem fogynak, közöld velünk ezen órán is a Te Szentlelked ajándékait, hogy míg itt anyaszentegyházunk és iskoláink dolgaát megbeszéljük, erősödjön bennünk a hit, reménység, szeretet és távozzunk el innen azzal a megnyugtató hittel és tudattal, hogy Te szüntelen velünk vagy, ha mi el nem hagyunk Tégedet. Óh, tégy bölcsékké és szentékké minket, hogy a mi mostani munkánk nyomán fakadjon áldás az anyaszentegyházra és térjen dicséret, dicsőség a Te háromszorosan szent nevedre. Ámen.

Ima után egyházmegyei gondnok ur a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Nagyfiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Most, amikor északról, nyugatról és a messzi keletről a neki-vadult népek és nemzetek ádáz gyűlöletének borzasztó fegyverzaja és ezrek és ezrek iszonytató halálhőrgése hallatszik, sem helye, sem ideje a szép szólamoknak és szavaknak, hanem ma inkább mint valaha, cselekednünk kell, keresnünk Istenünket, az ő könyörületét és kegyelmét, segítségét és áldását és megfeszített erővel munkálkodni az emberi faj lelkiüdvéért, az erkölcs visszaállításán és dolgozni az emberibb, jobb jövőre vezető kiuton.

Ebben a rettenetben nekem nincs és nem is lehet más mon-dani valóm, mint az alázat, a rendíthetetlen bizás és az élő hit örök fohászkodása mindnyájunk Atyjához, Istenéhez:

„Ne vigy minket a kísértetbe,
De szabadíts meg a gonosztól!”

Ezzel, annak megállapítása mellett, hogy a mai közgyűlés szabályszerűleg lett összehíva, hatóságilag engedélyezve és hogy határozatképes, mai közgyűlésünket megnyitom.

Győ
jegy
Mog
Szép
nagy
az e
Kov

ma

2. sz. A megjelent alkotó tagokat elnökség megbízásából Gyöngyösi Bálint lelkész vette számba, akinek feljegyzése alapján jegyző jelenti, hogy közgyűlésünkön nem jelentek meg: Széll György, Mogyorós Sándor, Kovács Károly, Takács Lajos, Kovács Gyula, Szép Kálmán lelkészek, s nem küldött képviselőt: a köszegremetei, nagybocskói, pettyéni, szamosdarai és turtarebesi presbiterium, de az esperes úr előtt igazolták távolmaradásukat Széll György és Kovács Gyula lelkészek és a szamosdarai világi képviselő.

Közgyűlésünk e jegyzőkönyvben elől felsorolt jelenvoilakat alkotó tagoknak elismeri, a bejelentett távolmaradásokat igazoltnak veszi.

Mogyorós Sándor, Kovács Károly, Takács Lajos Szép Kálmán lelkészeket és a köszegremetei, pettyéni, nagybocskói és turtarebesi presbiteriumokat felhívja, hogy meg nem jelenésüket, illetve képviselő nem küldését igazolják elfogadható okokkal esperes úr előtt 30 napon belül, különben 100—100 Lei pénzbírság megfizetésére kötelezletnek a népiskolai segély alap javára.

3. sz. A nyomtatásban szétosztott tárgysorozatot

közgyűlés a tárgyalás sorrendjéül elfogadja.

4. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére

közgyűlés október hó 10-ének d. e. 10 óráját tűzi ki. Hitelesítő tagok: Elnökség, jegyzők, Sárközi Lajos, Dr. Harcsár Géza és Tabajdi György. Hitelesítés helye az esperesi hivatal.

5. Az egyházmegye 1938. évi állapotáról összeállított, kinyomtatott és az egyházaknak előre megküldött esperesi jelentést

közgyűlés felolvasottnak tekinti, tudomásul veszi és azzal kapcsolatban a következő határozatokat hozza:

1. Míg egyfelől örömmel olvassuk a jelentésből, hogy a templomlátogatók száma az előző évihez képest emelkedést mutat, másfelől lehangoló adat abban az urvacsorával élők számának lényeges csökkenése úgy az anya-, mint a leányegyházakban. Járjanak a presbyterek, férfi- és nőszövetségi tagok mindenütt jó példával a többi gyülekezeti tagok előtt és legyenek meg minden lehető arra nézve, hogy jövőben csökkenés helyett emelkedésről adhasson számot az esperesi jelentés.

2. Jóleső érzéssel és hálás szívvvel vesz tudomást

a jelentés 27. pontja alatt felsorolt jó szívű adakozók nagyobb összegű adományairól és elrendeli, hogy közgyűlésünk köszönete a megnevezett egyénekkel és testületekkel írásban közöltesse.

3. Mint eddig tette, úgy most is felhívja, különösen a presbytériumok tagjait, hogy az egyházaikban uralkodó bűnök és hitelveinkkel ellenkező szokások kiirtásán szeretettel bár, de komoly elhatározással munkálkodjanak.

4. Ott, ahol az egyháznak vagyonleltára nincs, vagy nincsenek abban átvezetve az időközi változások, haladéktalanul intézkedjenek a presbytériumok annak összeállításáról, illetve kiigazításáról és minden ingatlannak az egyház nevére átíratásáról.

5. Ulasítja közgyűlésünk azokat az egyházakat, ahol a templom, lelkészlak, iskola vagy melléképületek kisebb vagy nagyobb mérvű rendbehozása szükségessé vált, a javítási munkálatok mielőbbi, de legkésőbb a jövő év tavaszán leendő elvégzésére.

6. Aggodalommal látja a jelentésből, hogy nemcsak a belhivatalnoki fizetéseknél, hanem az egyházmegyei és kerületi járulékoknál is a nagy összegű hátralékok a múlt évihez képest nemhogy csökkentek volna, sőt jelentős összeggel emelkedtek. Ha ezt a sajnálatos körülményt lehet is talán egyes helyeken az egyház és a gyülekezet szegénységével némileg mentegetni, de legnagyobb részben a közöny, nemtörődomség, sőt a rosszakarat annak az oka, mert a presbyterium nem mindenütt áll hivatása magaslatán.

Komoly felhívást intéz azért közgyűlésünk újból ezekhez a presbyteriumokhoz, hogy kövessenek el mindent a hátralékok rendezése érdekében. Az egyháziadók behajtásánál vegyék segítségül az egyházfegyelmi szabályrendelet erélyes, de tapintatos alkalmazását is és ha másképp nem tudják, nehány éves beosztással törekedjenek a hátralékokat rendezni, míg a felettes hatóságok erősebb intézkedéseket nem foganatosítanak velük szemben.

7. Midőn az iskolai tanítás eredményét általában megnyugtatónak látja és a köteltségüket nagyobb

hűséggel végzett tanerők iránt elismerését nyilvánítja, egyúttal felhívja a presbytériumok és iskolaszéki elnökök figyelmét, hogy iskoláink felett féltékenyen őrködjének, azok törvényes felszerelésére, tisztaságára, a tanítás kellő színvonalon tartására és az iskolai naplók pontos vezetésére gondosan ügyeljenek, hogy iskoláink minden törvényes kíváncságnak megfelelően, semmi kifogás alá ne essenek.

8. Időszerűnek és megszívlelendőnek tartja közgyűlés az esperesi jelentésnek az árvaházak és iparos-tanonciskolák létesítésére vonatkozó felhívását is, s mivel tudomása van róla, hogy ilyen irányban a szatmári gyülekezetben már mozgalom indult meg, felhívja a kebelbeli egyházakat ennek a mozgalomnak erkölcsi és anyagi támogatására.

9. Meg kell állania közgyűlésünknek az esperesi jelentés azon szomorú adatánál is, mely a kitérések és az „egyke” terjedése folytán egyházmegyénk lélekszámának 347-tel történt csökkenését mutatja a múlt évihez képest. Igaz ugyan, hogy ez a csökkenés inkább a városi nagyobb gyülekezetben előfordult és a legtöbb esetben kényszerítő körülmények folytán előállott kitérésekre vezethető inkább vissza, melyek ellen sokszor minden beavatkozás hiábavaló, mégis kötelességének tartja közgyűlésünk lelkére kötni anyaszentegyházunk minden hivatalosának, hogy e tekintetben is nyitott szemmel vigyázzanak; lássák meg és oltorozzák az „egyke” egyház és nemzet pusztító bűnét is, hogy jövőben örvendetes javulásról adhasson számot az esperesi jelentés.

6. Olvastuk esperesnek az időszakai változásokról összeállított következő jelentését:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Ismét elrepült egy gondokban és megpróbáltatásokban gazdag esztendő felettünk. És mi, kiknek az volt a küldetésünk, hogy ezekben a próbáltatásos időkben az Isten vigasztaló és jóravezérlő igéjét hirdessük a csüggedő és tévovázó embereknek, ismét összegyűltünk, hogy beszámoljunk egy évi munkásságunkról és meg-

emlékezzünk azokról a változásokról, melyek a mi népesebb családunkban, a nagybányai református egyházmegyében, a tovatűnt év napjai alatt történtek.

Munkásságunk eredményéről és gyülekezeteink külső-belső állapotáról a már közre adott jelentésemben igyekeztem hű képet adni a rendelkezésemre álló adatok alapján. Ebben a jelentésemben azokról a személyi változásokról akarok megemlékezni, melyek egyházmegyénk lelkesi és tanítói karában történtek a tovatűnt esztendőben.

Itt legelőször is mélységes hálával borulok le a mindenható és gondviselő Isten előtt azért a nagy kegyelemért, hogy egyházunk hivatalos munkásai közül senkit sem szőlított el az éők sorából, hanem édes atyai szeretetével megőrizte és megtartotta bennünket. Bizony ezt a nagy kegyet tapasztalva, méltán sóhajthatunk fel mi is a zsoltárossal: „micsoda az ember, óh Uram, hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?” (zsolt. VIII. 5. v)

Am, amikor Isten iránti hálával gondolok arra, hogy a halál által nem voltak veszteségeink, ugyanakkor a jó és hű szolgáltnak kijáró tisztelettel emlékezek meg azon szolgáltsáinkról, akik a gyönyörűséges iga hordozásában kifáradva, letették vállukról a palástot, hogy eddigi munkálkodásuk helyét átadják tetterős fiataloknak, ők pedig élvezzék a nagyon megérdemelt nyugalmat. Lelkesi karunkból nyugalomba vonultak 1939. április hó elsején: Magoss Ferenc mikolai és Tóth Gábor kisbányai lelkesek, 1939 május hó elsején pedig Sáfár Imre atyai és Joó Kálmán szárazberek-i lelkesek. Közülök Magoss Ferenc 54 évig munkálkodott az Ur szőlőjében és mint többre hivatott, nemcsak a saját gyülekezeteiben forgolódott rátermettséggel és hűséggel, de mint a régi nagybányai egyházmegye aljegyzője és főjegyzője, majd mint az egyesült nagybányai egyházmegye tanácsbírója, valamint a lelkes-értekezlet és tanügyi bizottság elnöke is vezető szerepet töltött be közöttünk. Tóth Gábor kisbányai lelkes egy fél évszázadon keresztül szolgálta nagy alázatossággal és buzgósággal az ő mestert, a Krisztust és mint a régi máramaros-ugocsa-i egyházmegye-nek számvevője és tanácsbírója szintén bírta és kiérdemelte szolgáltsáinak szeretetét és becstülését. Sáfár Imre 54 éven át volt közbecstülésben álló lelkipásztora az atyai gyülekezetnek és mint a régi lelkesi nyugdíjintézetnek pénztárosa, valamint egyházmegyénknél egyik szakavatott számvevője is értékes szolgálatokat

végze
adó
kánal
rá bi
reszt

ezen
miko
napj
A ny
feltűg
Csüt
roly
az a
meg

házt
1938
már
ped
hó
hely
tűk
jok

ján
ber
szá
Av
sza
né
ról
Sza

ség
(a
Ká
ko
ro
no

végzett. Végül Joó Kálmán szárazberekai lelkész 55 évig volt odaadó munkása az anyaszentegyháznak, hordozva kitartással a munkának terhét, mint a Jézus Krisztus jó vitéze s hogy hű volt a rá bízottakban, bizonyítja az, hogy ő is viselt hosszú időn keresztül számvevői és tanácsbírói tisztséget.

Amint ezekből a kiragadott életrajzi adatokból is láthatjuk, ezen szolgatársaink valóban rászolgáltak már a nyugalomra, azért mikor tőlük bucsuzunk, őszinte szívvel kívánjuk, hogy a nyugalom napjait élvezzék jó egészségben és megelégedésben nagyon sokáig. A nyugalombavonulás folytán lelkész nélkül maradt gyülekezetekbe felügyelő lelkészeket neveztem ki és pedig: a mikolai egyházba Csűrő Miklós sándorhomoki, a kisbábonyi egyházba Kürthy Károly halmi, a szárazberek egyházba Tóth Jenő lázári lelkészeket, az atyai egyházban pedig Sáfár Imre nyugalmazott lelkészt bízom meg a lelkészi teendők ellátásával.

Mint rendes lelkipásztorok kezdték meg működésüket egyházmegyénkben: 1938 november hó 6-án Mislai János Batizon, 1938 november hó 27-én Fekete Rezső Pusztadarócon és 1939 március hó 26-án Lippay József Adorjánban, Dr. Koronka Pál pedig Adorjánból a vetési egyházközségbe távozott 1939 január hó 12-én. Új munka mezőre hívott lelkipásztor testvéreimet a helyről is jó reménységgel és meleg szeretettel köszöntöm és életükre, valamint az anyaszentegyház érdekében végzendő munkájokra a jó Isten gazdag áldását kérem.

A segédlelkészi karban a Ft. Püspök ur rendelkezései alapján a következő változások történtek: Kulcsár Ernő 1938 november hó 10-től Nagyváradról Szatmárra, Farkas Sándor Tasnádszántóról Máramarosszigetre, Lippay József Máramarosszigetről Avasujvárosra, Récsey Ádám 1939 február hó 20-tól (a belegyszabadságon levő Juhos László helyére) Nagyváradról Szatmárnémetibe, Dónáth László 1939 március hó 10-től Beretyószéplakról Avasujvárosra és Juhos László 1939 szeptember hó 1-től Szatmárnémetiből Avasujvárosra helyeztetek át szolgálattételre.

A tanítói karban az 1938—39 iskolai évre helyettesi minőségben megerősítettem: Sz. Tőkés Emil hiripi, Libik Árpád sárközi (a belegyszabadságon levő Peleskey Margitot helyettesítette) Sebő Károly kiskolcsi, Sólyom Zsigmond apahegyi, Kónya Károly kiskolcsi (1938 nov. 3-tól a katonai szolgálatra bevonult Sebő Károlyt helyettesítette) tanítókat és Tóth Juliánna erdőszádai (1938 november 15-ig a tanulmányi szabadságon levő Ferency Irént

helyettesítette.) Mészáros Anna szalmári, F. Kiss Mária turtarebesi, Rajz Erzsébet kisbábonyi, Kürthy Erzsébet máramarosszigeti, Csucs Sára nagybányai (1939 február 27-től március 31-ig a beteg szabadságon levő Szászné Szabó Violát helyettesítette) tanítónőket; az 1939—40. iskolai évre pedig Nemes Sára csengerbagosi és Magoss Etelka hiripi tanítónőket.

A személyi változások rendjén meg kell még emlékeznem arról, hogy Mogyorós Sándor csengerbagosi lelkész és Ács István csengerbagosi kántor-tanító 1939 június hó 2-án, Sz. Tőkés Emil hiripi kántor-tanító pedig 1939 július 1-én bejelentés nélkül elhagyták állásaikat és oda a mai napig sem tértek vissza. Az egyházmegyei ügyész ur indítványára mindhármodjuk ellen megindítottam a fegyelmi eljárást és hogy az iskolákban a tanítás szeptember 1-én megkezdhető legyen, elrendeltem a tanítói állásoknak helyettes tanerőkkel való betöltését, a felügyelő lelkészi teendők ellátásával pedig Bara József szamosdobi lelkészt bízom meg a csengerbagosi egyházban.

Sajnálattal jelentem azt is, hogy Adorján Mihály állás vesztésre ítélt szamosdarei kántor-tanítót jogerős bírósági ítélet alapján sem tudtuk kilakoltatni a szamosdarei tanítói lakásból. Most a Minisztérium intézkedését várjuk ebben az ügyben, mert az új kultusz törvény szerint kilakoltatás csak a Minisztérium rendeletére hajtható végre.

Ugyancsak sajnálattal kell megemlékeznem azokról a szomorú és türethetetlen állapotokról is, melyek a nagybecskői missziói körben uralkodnak s amelyeknek megszüntetése, illetve rendezése érdekében tett minden lépésem és intézkedésem meghiúsult az ottani lelkész magatartása miatt. A missziói bizottság jelentése részletesen fogja ismeretelni az ottani állapotokat. Azért én ezekre nem térek ki. Csupán csak felhívom az egyházmegyei közgyűlés tagjainak figyelmét ennek az ügynek gyökeres rendezésére.

A józsefházai gyűlekezeten a múltévi egyházmegyei közgyűlés által kiküldött bizottság sem tudott rendet teremteni. Ezért az egyházmegyei elnökség hozzájárult ahhoz, hogy a turbulens tagok és pedig ifj. Tóth György, Papp Kálmán, Székely József, Szarka József, Magyar Ferenc, Magyar György kirekesztessenek az egyházból és ugyancsak folyamatban van a kirekesztés Tóth József, Sipos Elek és Szabó Vince egyháztagokkal szemben is. Valjha a szerelemből fakadt fenyítés magukba szállásra és megtérésre indítaná e megtévedt atyánkfiait, hogy vissza állana ebben

a rég
ség

az e
kezd
létsz
tűzh
évliz
refo

utól
leár
zetk
az
zárt
meg
ma
lan
ház
me

gy

a régóta viaskodó és önmagát emésztő gyülekezetünkben a békeség és megkezdődne az építő munka.

Mint fájdalmas és lehangoló tényről említem meg azt is, hogy az erdőszádai református iskola működését a folyó iskolai évtől kezdve nem engedélyezte a Minisztérium, mivel a növendékek létszáma nem érte el a törvényben megkívánt minimumot. Egyik főhelye szűnt meg ezzel az evangéliumi világosságnak, amely évtizedeken keresztül volt terjesztője a józan tudománynak és a református kultúrának.

Végül midőn bejelentem, hogy az egyházmegyei közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében engedélyt adtam az apahegyi leányegyháznak 4000 leu kölcsön felvételére, hogy tanítóját kifizethesse, özv. Bencsik Istvánné Nagytiszteletű asszonynak pedig az érdekeltek hozzájárulásával 500 leu segínyt utaltam ki a bezárt nagybányai lelkész nyugdíjintézet tőkéjéből, egyszersmint megemlítem azt is, hogy a múlt évi közgyűlésünkről való távolmaradásukat igazollák: Sáfár Imre atyai lelkész és gondnok, valamint a kakszentmártoni lelkész pedig azt igazolta, hogy az egyház részéről kiküldött képviselő betegsége miatt nem jelenhetett meg a gyűlésen.

Jelentésem tudomásul vételét és tett intézkedéseim jóváhagyását kérve, vagyok

Szatmáron 1939 szeptember hó 25-én.

Kiváló tisztelettel

B o r o s J e n ő
esperes.

Az esperesi jelentést közgyűlésünk tudomásul veszi és az abban olvasott, saját hatáskörben tett esperesi intézkedéseket jóváhagyja; a részletekre nézve pedig a következőket határozza:

1. Mély tisztelettel és őszinte elismeréssel adózik a nyugalombavonult 4 érdemes lelkésznek: Magoss Ferencnek, Tóth Gábornak, Sáfár Imrének és Joó Kálmánnak személye és több mint félévszázadon át krisztusi lélekkel, hűséges odaadással folytatott lelkipásztori munkássága iránt. Legyen számukra olyan nyugodt és boldog életük Isten kegyelméből még hátralevő ideje, mint amilyen küzdelmekben gazdag volt hittel és becsületes munkássággal végzett hosszú szol-

gálatuk. Ezzel a meleg óhajlással bocsátjuk megérdemelt nyugalomba a megfáradt szolgákat.

2. Szeretettel üdvözljük a balizi, pusztadaréci és adorjáni gyülekezetek új lelkipásztorait: Mislai Jánost, Fekete Rezsőt és Lippay Józsefet, valamint a velési gyülekezetbe távozott dr. Koronka Pál lelkész atyánkiát. Megvan a hitünk és reménységünk felőlük, hogy gondot viselnek magukra és az egész nyájra, melyben a szent Lélek őket vigyázókká tette az Isten anyaszentegyházának legeltetésére.

3. Hasonló szeretettel köszöntjük az egyházmegyénk kebelébe szolgálatra rendelt segédlelkészeket és a tanítói működésüket közöttünk megkezdett új tanerőket.

4. A nagybocskói missziói körben uralkodó türelmetlen állapotok sürgős megszüntetése céljából Takács Lajos lelkész ellen elrendeli a fegyelmi eljárás haladéktalan megindítását.

5. Helyesléssel veszi tudomásul a jelentésben névszerint felsorolt józsefházai egyéneknek az egyházból való kirekesztését.

6. Fájdalommal értesül az erdőszádai ref. iskola működésének betiltásáról.

7. Végül jóváhagyja az apahegyi leányegyháznak 4000 Lei kölcsön felvételére adott esperesi engedélyt és tudomásul veszi az atyai lelkész és gondnok, továbbá a kakszentmártoni lelkész múlt évi közgyűlésünkről távolmaradásának utólagos igazolását.

7. sz. Abból az alkalmából, hogy dr. Böszörményi Emil ez-előtt 10 évvel választotta a nagybányai egyházmegye gondnokává, kedves közelességet teljesített közgyűlésünk, midőn iránla érzett szeretetünknek és tiszteletünknek úgy adott kifejezést, hogy mostani összejövetelét az erről való megemlékezéssel óhajtotta ünnepelesebbé tenni.

Gondnok urat Boros Jenő esperes a következő beszéddel üdvözölte:

„Nt. és Ngos Egyházmegyei Közgyűlés! Szeretve tisztelt Gondnok Ur! Két rendbeli jelentésemben megemlékeztem már azokról a fontosabb eseményekről, melyek a mi nagybányai református egyházmegyénk életében a múlt esztendőben történtek. Egy

mozza
a jele
mozza
lonos
fordul
lági e
zans

vánul
kunk
kezd
szive
En n
Emil,
mári
és k
a sz
egyes

borza
reho
a fela
külör
tus k
ebbe
radt
refor
a hit
gond
ból
törvé
désé
lóját
sunk

mátu
talm
gála
bány

mozzanatot azonban szándékosan nem említettem meg ezekben a jelentésekben és pedig azért, mert úgy gondoltam, hogy ez a mozzanat, illetve az erről való megemlékezés kikiváncozik a sablonos jelentések sorai közül, az tudniillik, hogy most van tíz éves fordulója annak az örvendetes ténynek, mikor egyházmegyénk világi elnökét, Dr. Böszörményi Emil urat, gyülekezeteinknek impozáns többsége a gondnoki tiszti viselésére elhívta.

Több évtizedes egyházi munkálkodásnak a megbecsülése nyilvánult meg ebben az elhívásban, mert a mi nagyrabecsült gondnokunk — családjának hagyományaihoz híven — kora ifjúságától kezdve tevékeny részt vett a református egyházi életben és mindig szívesen, örömmel munkálkodott ennek felvirágoztatása érdekében. Én már mint kisdiák megfigyeltem azt, hogy Dr. Böszörményi Emil, mint fiatal ügyvéd, milyen buzgósággal tevékenykedett a szatmári Lorántffy Zsuzsanna Egyesületben, mint annak legelső titkára és később, mikor pap lettem, akkor is ott találtam őt nemcsak a szatmári presbiteriumban, de a régi szatmári, majd később az egyesült nagybányai egyházmegye tisztes tanácsbírói karában is.

Mikor 10 esztendővel ezelőtt gondnoki székét elfoglalta, egy borzalmas világháború tenger pusztításának és rombolásának helyrehozása állott előttünk, mint szent feladat. És ő vállalkozott erre a feladatra, pedig az akkori lázas, ezer kísértésnek kitett világban a különböző szellemi áramlatok valóságos ostromot folytattak a Krisztus két ezeréves egyháza és tanítása ellen. De a mi gondnokunk ebben az egyház- és Krisztus-ellenes korban is bátor hirdetője maradt az isteni, örök igazságoknak és odaadó munkása volt a mi református egyházunknak. Bár palást nem övezte a vállait, mégis a hitnek és szeretetnek szelidszavu papja volt közöttünk, mert gondnoki megnyitó beszédei mindig mélységes hitből és szeretetből fakadtak és cselekedeteit mindig az Isten- és emberazsereget törvénye irányította. Azért most, amikor tízéves gondnoki működéséről megemlékezünk, méltó, hogy a tisztelet és elismerés zászlóját meghajtsuk előtte és biztosítsuk őt továbbra is ragaszkodásunkról, szeretetünkéről.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Kedves Elnöktársam! A mi református egyházunkban a hű munkásnak csak egy kitüntetése és jutalma van: — a több szolgálatra való elhívás. Erre a több szolgálatra méltattak és hívtak el téged 10 esztendővel ezelőtt a nagybányai egyházmegye gyülekezetei. Mi ezen az évfordulón hálát

adunk ezért az Istennek és azt kívánjuk, hogy ezt a szolgálatot még nagyon sokáig végezhesd az anyaszentegyház javára és az örök-kévaló Isten dicsőségére."

A beszéd elhangzása után, a közgyűlés tagjainak lelkes éljenzése közben, Sárközi Lajos tanácsbíró emelkedett szólásra s a következő beszédet mondotta:

„Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Általános szokás, hogy az ünnepeltet hozzátartozói ajándékkal tisztelik meg. Ilyen ajándék a nagyrabecsülés, szeretet és ragaszkodás megnyilatkozása, ami közvetlen hatásában a legmelegebb, a legforróbb érzéseket váltja ki. Emellett azonban olyan emléktárggyal is szoktak kedveskedni, mely az ünnepi alkalmat maradandó becsüvé teszi.

Igy gondolkozott és így érzett lelkészi karunk a közel múltban tartott értekezleti gyűlésén, amikor mély elismeréssel adózott egyházmegyei Gondnokának tíz évet felölelő értékes és áldásos működéséért. Egyfelől hálás köszönetének és igaz szeretetének adott kifejezést, másfelől az évforduló jelentőségének külső megőrkítéséről is gondoskodni kívánt.

Azt érezte ugyanis, hogy — ha egyik másik nemesebb lelkű és szellemű gyülekezet ilyen alkalommal lekipásztorát is hasonló kitüntetésben részesíti, aki pedig hivatásból sáfára az Isten országának, — mennyivel inkább méltó erre a kiemelő megtisztelésre azok a világi férfiak, akik önzetlenül, csupán lelkiismeretük helybenhagyó jutalmáért végzik odaadó hűséggel a szent szolgálatot.

Első helyen áll ezek között a mi szívünkhöz forrott Gondnokunk, aki nemcsak ebbeli tíz esztendő tisztében, hanem életelepésétől kezdve több hosszú évtizeden át mindig derekasan kivette részét az egyházépítő munkából s közvellen, vonzó, atyafiságos érzülete és lelkes ügybuzgalma által mindnyájunk megkülönböztetett szeretetére érdemesült.

Kedves köteleességünk tehát, hogy a belső tiszteletadás mellett, habár szerényen, de külső formában is emléket állítsunk e napnak, mire nézve lelkésztársaim nevében — bizonyára az egész egyházmegye helyeslésével találkozó — azt az indítványt terjesztem elő:

mondja ki a Közgyűlés, hogy a dr. Böszörményi Emil arcképét a szatmári egyház tanácssterme számára megfesteti. Többi nagyjaink között hadd legyen az ő nemes alakja is példakép a jövő nemzedékek előtt! A végrehajtásra vonatkozólag pedig

bizza meg a Közgyűlés a nagyliszteletű Esperes urat, hogy szükség szerint egy maga mellé választott néhány tagu bizottsággal a kép megfestetéséről és a leleplezési ünnepség előkészítéséről gondoskodni méltóztassék . . .“

Az indítványt közgyűlésünk egyhangulag elfogadván, azt elnök határozattá nyilvánította.

Ezután gondnok ur a következő beszéddel köszönte meg az ünnepeltetést :

„Nagyliszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Nagyliszteletű Esperes Ur !

Nagyon örülök, mélyen meghat ez a nem várt megemlékezés és büszke vagyok reá, nem az ünnepeltetésre, melyre sohasem vágytam, nem a külsőségekre, nem a formalításra, hanem mind-ezeknek a lényegére, arra, hogy az én egyházmegyém megértett engem és törekvéseimet és az én nagy szeretetem nem maradt viszonzás nélkül. Bizonyítéka ez annak a bibliai örök igazságnak, hogy „a szeretet szeretetet szül.“ És mert épen ilyen bibliai örök igazság az is, hogy „a szeretet erősebb mint a halál“, ez a mai feledhetetlen szép napom, amely a maga elbágyadó napfényével példázza az én mulandó életemnek el ellankadó őszét, tudtul adta nekem, amire mindig titkon vágytam, amin hosszú életemen át szüntelenül munkálkodtam, hogy nem éltem hiába, hogy valamit cselekedtem.

És nagyon örülök ennek a mai megnyilatkozásoknak azért, hogy alkalmat adtatok alázatos lélekkel és hálaelt szívvel megköszönni és hálát adni az én Istenemnek az életemet, ezt a reám és kis családomra állandóan és szinte szüntel nélkül bőven öntött, sok-sok megmérhetetlen becsü áldását, kegyelmét, jóságát, melyekben érdemem nélkül, csupán végtelen atyai szeretetéből és kegyelméből részesítet : hogy megadta érnem ezt a mai napot, hogy megadta ezt a — bár sok-sok gonddal, aggódással, küzdéssel, áthatolhatatlan akadályokkal, csüggedéssel, de soha remény nélkül lefolyt — tíz évet, amely alkalom volt nekem szolgálni Istenemet, dolgozni Jézusomért és földi országáért : Egyházáért.

És végül köszönöm nektek azt, hogy megemlékezhetem itt nyilvánosan arról a két, — már rég' begyepesedett — sirról, amely ott domborodik a város végén, a halottak birodalmában, amelyeknek porladó lakói : Szülőim, a haló poraikban is, ősz fejemmel is. imádott Szüleim, akiknek lelke onnan a végtelenségből bizonyára

örömmel néz le most reám, az egyetlen fiukra és velem imádkoznak Erőért a további munkásságom, a további küzdelmem sikeréhez. Köszönöm!”

Az ünnepi csendben hallgatott beszéd végeztével közgyűlés tagjai dr. Böszörményi Emilt melegen ünnepelték és további gondnoki működéséhez erőt, kitartást és jó egészséget kívánva, Isten áldó kegyelmét kérték életére és munkájára.

8. sz. Olvastatott a szavazalbontó bizottság f. évi szeptember 19-én kelt jegyzőkönyve az egyházmegyei lelkészi tanácsbírói állás betöltésével leadott szavazatok számbavételéről, amely szerint 44 egyházköztség presbitériuma küldte be szavazatát az esperesi hivatalhoz.

Nem küldött szavazatot a nagybocskói, nagykolcsi, szamoskrassói, színérváraljai és túrterebesi egyház.

Érvénytelen volt a máramarosszigeti egyház szavazata, mert szavazatot tartalmazó borítékon az egyház és a lelkészi hivatal pecsétje hiányzott.

A 43 egyház érvényes szavazata 52 szavazatot képviselt, amelyből Visky Ferenc 35, Gulya Géza 3, Oláh Sándor, Kiss Bertalan, Szabó Endre, Wéghofer Sándor, Dr. Koronka Pál 2—2, Szép Kálmán, Csűrű Miklós, Gyöngyössy Bálint, Siető Pál 1—1 szavazatot kaptak s ezek szerint bizottság Visky Ferencet általános többséggel megválasztott tanácsbírónak jelentette ki.

Közgyűlésünk a választás eredményét helyesléssel veszi tudomásul. Visky Ferenc egyházmegyei főjegyzőt tanácsbírói tisztében örömmel üdvözlí. A törvényszerű választást megerősíti, a hivatali esküt kiveszi és elrendeli a beadott szavazatok megsemmisítését.

A szavazatot nem küldött egyházak lelkészeit pedig — amennyiben esperes ur előtt 30 nap alatt elfogadható igazolást nem jelentenek — a népiskolai segélyalap javára — állami illetményeikből levonható 100—100 lei pénzbírságban már most elmarasztalja.

9. sz. Visky Ferenc megválasztott tanácsbíró a hivatali esküt leteszi. Esperes ur üdvözlő szavai után megköszöni az iránta megnyilvánuló bizalmat s egyben bejelenti a főjegyzői tisztéről való lemondását,

tanácsbírói tisztét a közgyűlés jókívánataitól kísérvé, elfoglalja.

10. sz. Tárgyaltatott számvevőszék következő jegyzőkönyve :
Felvétellett Szatmáron, 1939 szeptember hó 26-án a nagybányai református egyházmegye számvevőszékének gyűlésében.

Jelen vannak : Tabajdy György számvevőszéki elnök, Boros Jenő esperes, Kürthy Károly előadó, Szabó Endre, Öry Zoltán, Csüri Miklós, Bara József számvevőszéki tagok.

1. Elnök a tagok szívélyes üdvözlése után felhívja a számvevőszéket, hogy a körzetükbe beosztott egyházak, az egyházmegyei közpénztári, az egyházmegyei folyószámlának esperes ur által a Szatmárvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaságnál vezetett, a Lelkészi Önségélyző Egyesület, az egyházmegyei lelkeszi könyvtár, a vagyonelettárak, valamint az egyházmegye 1939. évi költségvetését és az ezekhez fűzött észrevételeiket és javaslataikat adják elő az egyházmegyei közgyűléshez való felterjesztés és megerősítés céljából.

Számvevőszék tagjai előterjesztik az egyes számadásokra vonatkozó észrevételeiket, jelentéseiket és javaslataikat, melyeknek kiméritő megtárgyalása után, mint rendben talált, úgy számfejtésileg, mint kellőképpen okmányolt, alakilag és tartalmilag kifogástalan számadásokat elfogadásra és megerősítésre ajánlják :

I. Amac, Apa. Aranyosmegyes, Dabolc, Egri, Felsőbánya, Helmi, Kakszentmárton, Kiskolcs, Lázári, Nagybánya, Nagytarna, Ombod, Sándorhomok, Szamosdob. Szatmár, Szatmárnémeti, Szarazberek, Gombás fiókegyház, Erdőszáda leányegyház, Erdőd leányegyház, Alsófernezely fiókegyház, Kispereske, Sárközujlak, Szamoskrassó, Színerváralja és Vzmtalu 1938 évi.

II. Észrevételekkel és utasításokkal jóváhagyandó számadások : Görbed, Atya, Csengerbagos, Hosszmező, Kisbábony, Kő szegremete, Máramarossziget, Misztótfalu, Nagybocksó, Óvári, Pusztadaróc, Szamosdara, Szamoskóród, Tamásváralja, Vetés. Dobrácsapáti és Máramarosszigeti Liceum. Apahegy, Avasfelsőfalu, Avasujváros, Mikola, Nagykolcs, Szatmárpálfalva, Szatmárudvari 1935, 36, 37. és 38. évi.

III. Pótlásokkal jóváhagyandó számadások : Adorján, Batiz, Szatmárhegy.

IV. Függőben hagyatott : Hirip.

V. Visszaútasítottak : Berend 1937, 38. évi és Pettyén 1937. és 38. évi.

VI. Számadást nem küldtek : Józsefháza 1937, 38, Patóháza és Turterebes.

VII. Az egyházmegye 1938. évi közpénztári számadás anyaga megvizsgáltatott és megállapítást nyert, hogy az a megszokott pontossággal és rendességgel van vezetve. Világosan és áttekinthető módon. Kiadási és bevételi tételei okmányokkal igazoltak és számviteli tekintetben helyesek. Bevétel: 109 989 Lei, kiadás: 99 547 Lei. Maradvány 10 442 Lei. Tőkepénztári vagyon: 145 721 Lei, mely a múlt évi állapothoz képest 1173 Lei gyarapodást mutat. Adományok hiányában a konverziós tételek kamainélkülisége miatt, valamint a betétek után előírt 2—3 százalékos kamattal melletti csekély a tőkepénztári gyarapodás, holott az volna a kitűzött cél, hogy az alapok és tőkepénztári tőkék a konverziós veszteséget kiheverjék, eredeti régi összegükre növekedjenek újra. Az összes köz és tőkepénztári vagyon 181 572 Lei. A közpénztári számadásban legsúlyosabb tétel a kint levő adóhátralék összege, mely a zárlat szerint 196 689 Leit tesz ki. Dacára az esperesi érélyes intézkedések sorozatának, a hátralék évről-évre nő. Menthető és magyarázható az egyházak nagyfokú anyagi leromlásával, de sok helyen hanyagság és nem törődés is tapasztalható. A Tabajdy György tanácsbíró ur által 1937-ben adományozott 5000 Lei a szatmári „Concordia” gazdasági és hitelszövetkezetben helyezettett el népiskolai segélyalap címen, mely jelenleg 4 százalék mellett kamatozik.

VIII. Az esperes ur neve alatt a Szatmárvármegyei Takarékpénztár Részvénytársaságnál vezetett folyó számla 1938. évi számadására vonatkozólag számvetőszték megállapítja, hogy annak tételei a kiutaló iratokkal, kongrua kiosztási jegyzékekkel, valamint a Takarékpénztár által megküldött folyó számla kivonatokkal, ki és beutaló avizókkal igazolva vannak, számadás főcímei alatt csoportosítva van, a végen összefoglaló vagyon-kimutatással. A folyó számla egyenlege 1938 dec. 31-én 10 500 lej. E folyószámla vagyon értéke 1938 december 31-én 68 958 lei. Évi kamattjövdelem 3001 lei. Amint látható a kamattjövdelem nem fedezi a Széll György nyugalmazott esperes részére az 1935 évi 61. sz. egyházmegyei határozattal megállapított és azóta rendszeresen folyósított havi 1000 lei háplántartási segélyt, ezért a folyó számlai tőke is igénybe vételett és ez okozza a folyó számlai vagyon apadását. Mindkét számadás az egyházmegyei jegyzőkönyv 1-ső számu mellékletén csatolva van.

IX. Az egyházmegyei lelkeszi könyvtár 1937—38—39 évi számadását 193 lej bevétellel és ugyanannyi kiadással elfogadásra ajánljuk.

X. Az egyházmegyei Lelkeszi Önszegélyző Egyesület számadásánál megállapított, hogy előző évi pénzmaradvány volt: 23.361 Lei, f. évi pénzbevétel: 65 318 Lei s így összes bevétel: 88.679 Lei, összes kiadás: 73 679 Lei, maradvány, mint vagyon: 15.000 Lei. A vagyon részletezése: A Szatmárvármegyei Takarékpénztárban betét: 15.000 Lei. Hat lelkesznél kölcsön: 40.500 Lei, Összes vagyon: 55 500 Lei.

XI. Számvevőszék jelenti, hogy Vagyontörzskönyvét Dabolcz, Szatmárnémeti, Vetés, Amac, Nagybánya és a múlt év folyamán pótlás végett visszaadott Aranyosmegyes egyházak készítették el és terjesztették be. Amennyiben a felsorolt egyházak Vagyontörzskönyvei rendben találtattak, kérjük egyházmegyei közgyűlést, hogy azokat erősítse meg, a még mulasztó egyházakat pedig kötelezze el Vagyontörzskönyveiknek f. év Decz. 31-ig esperesi hivatalhoz való beiterjesztésére.

XII. Tárgyaltatott az egyházmegye 1939 évi költségvetése. Számvevőszék az 1939 évi költségvetést 268 966 Lei szükséglettel, 269 676 Lei fedezettel és 710 Lei maradvánnyal elfogadja s egyben az 1939—40 évre az esperesi káplán részére egyszersmindenkorra 3000 Lei rendkívüli segélyt javasol kiutalni.

K. m. f.

Kürthy Károly előadó. Tabajdi György elnök. Szabó Endre s. k. Őri Zoltán s. k. Csűry Miklós s. k. Bara József s. k. tagok.

Számvevőszék határozati javaslati:

Számvevőszék sajnálattal állapítja meg, hogy minden jóakaratú meghagyása, figyelmeztetése és utasítása, melyeket a számadások egyöntetű elkészítése tárgyában tett, a gyülekezetek vezetőinek nagy részénél még mindig nem talált kellő méltánylásra és meghallgatásra. Pedig évről évre meg nem szűnőn közölte azokat nemcsak a számvevők által az egyes számadások megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvben, hanem az egyházmegye nyomtatott jegyzőkönyveiben is. Dacára ennek, még mindig sok az olyan gyülekezet, amelynek számadása a helyes forma, alakiség és elkészítési mód tekintetében kifogás alá esik. Ezért kénytelen számvevőszék sok számadást észrevételekkel, utasításokkal és pótlásokkal jóváhagyásra javasolni. E rendszertelenségnek azonban véget kíván vetni, nyomatékosan felhívja és az alábbiakban tudtul adja az egyházak arra hivatott szerveinek, hogy számadásaikat a jelzett időpontra, az ottan megállapított módokhoz és mellékle-

teknek megfelelőleg készítsék el és terjesszék be, aminek figyelmen kívül hagyása és be nem tartása esetén számadásaik nemcsak nem véletlenek vizsgálat alá, hanem rendbirság lesz foganasítva velük szemben.

Minden számadás az esperesi hivatalhoz küldendő be. A beküldési határidő: július hó 1.

A számadás mellékletei: 1. Számadási főkönyv. 2. Az illető évi költségelőirányzat. 3. Az előző évi számvevőszéki jegyzőkönyv. 4. A számadást jóváhagyó presbyteri jegyzőkönyv, melynek tartalmaznia kell az egyházi pénzek kihelyezésének átvizsgálását, váltók érvényességének megállapítását, hitelek megújítását, belmissziói alakulatok, énekkarok számadásainak felülvizsgálását. 5. Gondnoki-pénztári napló másolat. 6. Tőkepénztári számadás, tőkék mikénti kihelyezése, apadás, gyarapodás pontos kimutatása, kölcsönvételnek a vonatkozó felsőbb hatósági jóváhagyás száma. 7. Magtár számadás. 8. Termény számadás. 9. Vagyon kimutatás. 10. Adókönyv másolat, kivetés, befolyt összeg, hátralék pontos kimutatásával. 11. Nyugták, ellennyugták lelkészelnők, esetleg főgondnok ki-beutalást igazoló aláírásával.

A jelentés tételeiből mint sötét mementó zúg ki az egyháznaknál kintlevő nagymérvű egyházmegyei adóhátralék. Esztendőről-esztendőre nemhogy javulás mutatkoznék e téren, hanem egyenesen szomorú hanyatlás, súlyedés. Lehetetlen elsiklani e fájó jelenség felett, vagy hallgatással melőzni azt. Sőt két kézzel kell kongatni a vészharangot, hogy ébredjenek az alvók, mozduljanak meg a közönyösek, próbáljanak valamit tenni az eddig azal nemtörődők. Nem engedhető meg az tovább, hogy rendezett anyagi körülmények közt élő egyházaink ne érezzék a felelősség súlyát ide vonatkozóan és ne tegyenek meg mindent, hogy egyházmegyével szembeni adóhátralékuk kielégítést nyerjen. Ezt pedig hogy elérhessük, kérjük egyházmegyei pénztárnokot, készítse el a hátralékban levő egyházak listáját, melynek alapján egyházmegyei ügyész peresítse azokat.

A beletjesztett számadásokkal kapcsolatban pedig indítványozza, hogy egyházmegyei közgyűlés fogadja el és erősítse meg számvevőszéknek az egyes egyházak, az egyházmegyei közpénztári és tőkepénztári, az Esperes úr neve alatt a Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T.-nál vezetett folyószámla, a Lelkészi Önszegélyző Egyesület, az egyházmegyei lelkészi könyvtár száma-

dásokra vonatkozó határozatait és javaslatait és az illetékeseknek a felmentést, óvás fenntartással, adja meg.

A számadásaikat be nem küldő egyházak lelkeszeit pedig elkötelezi a népiskolai segély-alap javára 200—200 Leu rendbirságnak az egyházmegyei pénztárba 15 nap alatti befizetésére, valamint számadásaiknak 30 alatt esperesi hivatalba való be-terjesztésére.

Egyházmegyei közgyűlésünk számvevőszék I.—XI. alatti előterjesztéseit tudomásul veszi, vonatkozó javaslatait helyesléssel elfogadja és határozati erőre emeli. Számvevőszéki tagoknak pedig meghagyja, hogy az egyes számadásokra vonatkozó kisebb félreértéseket ülésézése előtt levelezze le, hogy minél több egyház számadása legyen így, mint kifogás'alan elfogadható.

A XII. sz. alatti költségvetést mikor elfogadja s jegyzőkönyv melléklete gyanánt közételni rendeli, hozzá járul, hogy esperesi s.-lelkésznek egyszersmindenkorra 3000 Leu rendkívüli segély utaltassék ki.

Számvevőszék fenti javaslatát közgyűlés elfogadja és határozattá nyilvánítja.

11. sz. Olvastatott a tanügyi bizottságnak a félévi ellenőrző látogatásokról szóló összesítő jelentése, amely szerint 48 anya- és 6 leányegyházban volt ellenőrző látogatás. — A talált eredmények szerint az iskolák közül 34 jelesre, 18 jóra és 2 elégségesre minősített. Tanítókarunk lelkiismeretes és buzgó munkája által iskoláink, ha külső viszonyaikban nem, de szellemi színvonalukkal más iskolákat felül múlhatnak s reménységgel várhatjuk, hogy áldásos hatásukat népünk és egyházunk szolgálatában betöltik.

A vallástanítást az állami iskolába járó növendékek között Felsőbánya, Mikola, Sándorhomok és Sárköz kivételével — ahol a tanítók- a lelkészek, illetve segédlelkészek végzik. Az eredmény itt is kielégítő, mert van 7 jelesre, 10 jóra és 5 elégségesre minősített iskolánk.

A felekezeti iskolába járó növendékek beiskolázása minde-nütt kielégítő, az állami iskolában azonban rossz. Csengerbagason éppen e miatt egyáltalában nem lehetett hitoktatást végezni.

Az iskolák fegyelme jó. Az iskolák tisztasága mindentűt meg-felel a törvényes követelményeknek.

Az iskola épülete Hirip és Sándorhomok kivételével minde-nütt jó, megfelelő. Az iskolák butorzata és a tanfelszerelés azon-ban sok helyen hiányos. A legtöbb helyen közgyűlésünk utasítása

alapján sem pótolták a hiányokat: Csengerbagoson, Egriben, Hiripen, Felsőbányán, Halmiban, Kisbáonyban, Kiskolcson, Mikolán, Pettyénben, Sándorhomokon, Szárazberken, Turterebesen, Szatmárgörbeden, Dobrácsapátiban és Pálfalván.

A felsőbányai iskola elnéptelenedés előtt áll.

A református tankötelesek közül beírás után Nagybányán 2-t, Ováriban 6-t, Pettyénben 2-t névelemzés alapján, Szinérvár-alján pedig 4-et, mint létszám felettit, az állami hatóság az állami iskolába íratott át.

Szomorú tény, hogy mindig vannak egyházak, ahol több évi tanítói fizetés hátralék van: Józsefháza, Hirip, Halmi, Szamoskrassó.

Tanügyi bizottságnak itt érintett jelentése alapján közgyűlésünk örömmel állapítja meg, hogy felekezeti iskoláink színvonala, a tanítás eredménye, úgy szintén az állami iskolába járó növendékek vallásoktatásának eredménye jó. A jelentésből folyólag pedig kimondja, hogy :

a) az állami iskolába járó református növendékek hitoktatásának eredményesebbé tétele érdekében kötelezi a hitoktatókat és presbyteriumokat, hogy vegyék nyilván-
tartásba az állami iskolába járó református tanköteleseket s hassanak oda, hogy a szülők felelősségök tudatában pontosan küldjék gyermekeiket iskolába, különösen hittanórára. A hitoktatást a lelkészek, segédlelkészek végezzék s a hi oktatásra minden alkalmat felhasználjanak fegyelmi eljárás terhe alatt. S felhatalmazza esperes urat, hogy konkrét esetekben intézkedjék

b) a hiripi és sándorhomoki iskolaszéket utasítja, hogy az iskola épületén a szükséges javítást a legrövidebb időn eszközöltesse,

c) az egyházmegyei közgyűlés 9—1938. számú határozatában foglalt a) c) d) e) pont alatti intézkedéseket megújítja s azokat úgy a tanügyi bizottság tagjainak, mint az iskolaszékeknek szigoruan a figyelmébe ajánlja.

d) Az egyházlátogató bizottságokat utasítja, hogy a félévi iskola látogatóság megállapításait, rendeleseit vegyék számba, a hiányok pótlását ellenőrizzék s tegyenek jelentést az egyházlátogatási jegyzőkönyvben megállapításairól.

c) A felekezeti iskoláinkba járó tanköteleseinknek névelmezés alapján az állami iskolába való áttétele megakadályozására a Főtiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűlés közbenjárását kéri.

12. sz. Tárgyaltatott a tanügyi bizottságnak az egyházkerületi közgyűlés 1938 évi 97—4. számú határozata tárgyában kelt javaslata, mely szerint tanügyi bizottság annak megállapításával, hogy a felekezeti oktatás ellenőrzése, a tanítás munkásságára és életkörülményeire való felügyelet az egyházmegyék belügye s éppen az E. T.-ben lefektetett joga és kötelessége, ezért külön az elemi iskolák számára kerületi előadói állás szervezését indokolatlannak, fedezet hiányában pedig kivihetetlennek tartja.

Közgyűlés a tanügyi bizottság javaslatát indokoltan tartja, elfogadja és felterjeszti a Főtiszt. és Mélt. Egyházkerületi közgyűléshez.

13. sz. Tárgyalta a közgyűlés az egyházmegyei lelkészértekezletnek szórvány kérdésben tett javaslatát, amely szerint lelkészértekezlet szükségesnek látja ennek a nagyfontosságú kérdésnek tervszerű rendezését. Mivel azonban az egyházmegyék elszigetelten, önmagukban, mint saját maguk belső kérdését meg nem oldhatják, azért anyaszentegyházunk sorsán aggódó lélekkel, tisztelettel kéri az egyházmegyei és kerületi közgyűlésünket, hogy a közalap, továbbá a zsolttár, tankönyvek és egyéb kiadványok nyomtatásából származó jövedelem terhére egységes megoldást találni méltóztassanak. Az iratterjesztés és Református Jövő nagyobb mennyiségben ajándékozzon a szórványok számára ingyen példányokat.

Közgyűlés a lelkészértekezlet fenti javaslatát magáévá téve, határozati erőre emeli s azzal a kéréssel terjeszti a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűlés elé, hogy a kérelem teljesítése érdekében a szükséges lépéseket megtenni méltóztassék.

14. sz. Tárgyaltatott az egyházmegyei lelkészértekezletnek a lelkészválasztásnál felmerülő díjlevél csökkentési kísérletekkel kapcsolatban tett javaslata, amely szerint azzal a kéréssel fordul egyházmegyei és kerületi közgyűléseinkhez, hogy azoknak az aggasztó tüneteknek, amelyek a lelkészválasztásnál, mint díjlevél csökkentési kísérletek olyan gyakran fellépnek, megfelelő intézkedéssel véget vetni és az itt mutatkozó kilengéseket megrendszabályozni méltóztassanak.

Közigyűlésünk a fenti javaslatot helyesléssel tudomásul veszi, határozati erőre emeli és a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűlés elé terjeszti.

15. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészértekezletnek a külmisszió kérdésével kapcsolatban tett javaslata, amely szerint megdöbbenéssel értesülve lelkészértekezlet arról a válságról, amelybe a romániai református magyar külmissziói mozgalom került s a maga részéről ennek egyik okát abban látva, hogy sem az egyház vezetői, sem a hívek nincsenek megfelelő módon intézményesen tájékoztatva azokról a nehézségekről, amelyekkel a külmissziói mozgalom küzd, azért azzal a kéréssel fordul egyházmegyei és kerületi közgyűléseinkhez, hogy a felelősségérzet és áldozatkészség nagyobb mérvű felkeltése érdekében megfelelő módon tájékoztassa a gyűlekezeteket a külmissziói munka körülményeiről, anyagi természetű kívánságairól s kívánatosnak tartja, hogy a Református Jövőben külön állandó külmissziói rovat iktattassék be.

Közigyűlés a lelkészértekezlet előterjesztését meleg pártolással terjeszti a Főtiszt. és Mélt. egyh. kerületi közgyűlés elé.

16. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészértekezletnek az egyházkerületi és zsinati tagok jelölésével kapcsolatban tett javaslata, amely szerint konkrét esetekből kifolyólag kívánatosnak tartja lelkészértekezlet, hogy az egyházkerületi és zsinati tisztségekre való jelölésnél az egyházkerület elnöksége ne önmagában járjon el, hanem az egyházmegyei közgyűlés által tisztelettel kéri, hogy ezután az egyházmegyék képviselőiből alakított jelölő-bizottság meghallgatásával hozza javaslatba jelölőjeit, elkerülve ezáltal azt, hogy arra érdemes férfiak megfelelő és őket méltán megillető jelöléstől elcsúsznak.

Közigyűlés a lelkészértekezlet helyes elgondolásból fakadó javaslatával egyetért és hasonló értelemben kifejezett kérés kapcsán a Főtiszteletű Püspök ur elé terjeszti.

17. sz. Olvastatott a missziói bizottság következő jegyzőkönyve és előterjesztése :

Jegyzőkönyv.

Felvéve Szatmáron, 1939 év szeptember hó 22-én tartott belmissziói bizottsági ülés alkalmával.

Jelen voltak : Boros Jenő esperes, Kürthy Károly belmissziói

előadó, Sárközi Lajos és Dr. Koronka Pál missziói bizottsági tagok.

Bizottság a missziói körök 1938. évi állapotáról, a missziói lelkészek munkásságáról szóló jelentését és javaslatait a következőkben terjeszti elő:

I. Avasujvárosi missziói kör.

Körlelkész: Széll György avasujvárosi lelkész, ny. esperes.

Működési köre a központon kívül kiterjed: Avasfelsőfalu fiókegyház, Ráksa, Rózsapallag, Kányaháza, Bikszád, Terep, Tar-
tolcz, Komorzán, Ujfalu, Lekence, Bujánháza és Mózesfalu szór-
ványokra.

A szórványokban 280 a református hivek száma.

Istentiszteletre hiveink Avasfelsőfaluba járnak. Körlelkész helyettese segédlelkész missziói útjában rendes istentiszteletet tartott 9 izben, amelyen hitfeleink résztvettek 493-an, úrvacsorát osztott 3-szor 113 résztvevőnek. Keresztelt 2 izben, presbiteri gyűlést tartott 1 izben, amelyen egyházi számadást készített és a választói névjegyzéket megállapította. Kiosztott 104 drb. Református Jövőt, 75 drb. traktátus füzetet — ingyen. Kiszállási költség: 1200 Lei.

A vallástanítást a tanév alatt az állami iskolában, Avasfelsőfaluban, hetenként egyszer Kolos Vincze vámfalui lelkész végezte.

A fiókegyház vagyoni adatai: Imháza külsőleg egészen felépítve. A belső berendezés még hiányzik. Az istentisztelet minde-
ideig az állami iskolában tartatott. Ingatlan vagyona: a templom,
telek. Tőkepénz 15650 Lei névértékben - kötvényen. Betét névértékben: 1299 Lei. Összesen: 1.6949 Lei. Perselypénz 4576 Lei. Egy évi kivetett egyházi adó összege: 3975 Lei. Az évi adóból befolyt összesen: 3850 Lei. Befizetetlen adóhátralék: 7870 Lei.

Számadás szerint: Bevétel: 13550 Lei. Kiadás: 11028 Lei. Pénztári maradvány: 2522 Lei. Ingatlan vagyon értéke: 161.110 Lei. Ingó vagyona értéke: 19.471 Lei. Összes vagyon értéke: 180.581 Lei.

II. Erdődi missziói kör.

Körlelkész Magoss Árpád szatmárhegyi lelkész.

Működési köre kiterjed: Erdőd leányegyházra, Sóspusztára, Oláhgyűrűs, Meddes, Madarász és Nagyszokond szórványokra.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 14-szer, keresztelt 2, esketett 1, temetett 4, úrvacsorát osztott 4 alkalommal.

Nőszövetségi munkát végzett 1, presbiteri gyűlést tartott 12-szer, meglátogatott 1 beteget, 7 családot, kiosztott 75 drb. iratterjesztési művet. Kiszállási költsége: 1392 Lei.

A leányegyház vagyoni adatai: Templom alap: 34 093 Lei. A hivek adománya: 650 Lei. Egy évi kivetelt egyházi adó: 4200 Lei. Az évi adóból befolyt: 2105 Lei. Befizetetlen adóhátralék: 6500. Lei. Adóssága: Egyházkerületi járulék: 5464 Lei, egyházmegyei: 364 Lei. Összesen: Ingatlan vagyona értéke: 350.000 Lei. Ingó vagyona értéke: 70 000 Lei. Összes vagyon értéke: 391,743 Lei.

III. Felsőbányai missziói kör.

Körlelkész: Spáczy Árpád felsőbányai lelkész.

Működési köre Kapnikbánya, Giródtótfalu, Szakállasdombó, Magyarkékes, Laczfalu, Bajtalu, Uj'alu és Kisbánya szórványokra terjed ki.

A szórványokban 17 a református hivek száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 2-szer, mikor urvacsorát is osztott, temetett 1 alkalommal, meglátogatott 4 családot, kiosztott 4 iratterjesztési olvasmányt 40 Lei értékben. Kiszállási költsége: 780 Lei.

A gondozott szórvány vagyoni állása: Tőkepénze: 3014 Lei. A hivek adománya: 90 Lei.

Számadás szerint: Bevétel: 690 Lei. Kiadás: 780 Lei. Tulkiadás: 90 Lei.

IV. Nagybányai missziói kör.

Körlelkész: Oláh Sándor nagybányai lelkész.

Működési köre kiterjed: Erdőszáda leány, Alsőfernezely, Borpatak fiókegyházakra, — továbbá Alsóujfalu, Farkasaszó, Feketefalu, Felsőfernezely, Láposhidegkut, Lénárdfalú, Oláhtótfalu, Szamosujfalu, Tománya, Tőkésbánya és Zazar szórványokra.

Körlelkész misszió útjában istentiszteletet tartott 31 alkalommal, esketett 1, keresztelt 16, temetett 2, konfirmált 3, urvacsorát osztott 12 esetben, gyűlést tartott 9-szer, meglátogatott 18 családot, kiosztott 2 bibliát, 9 énekes könyvet, 1 vallástant, 141 iratterjesztési művet, 2190 Lei értékben, melyből visszatérült: 1520 Lei. Vallástant tanított 46 órán Kiszállási költsége: 9838 Lei.

Erdőszáda leányegyházban rendes istentisztelet a református felekezeti iskola tantermében tartatott 4 alkalommal, mikor úrva-

csoraosztás is volt. Az 1894 óta fenntartott felekezeti iskola további fennmaradása bizonytalanná vált az által, hogy a folyó iskolai évre mindössze 11 gyermek iratkozott csak be. Tanítónő vezetése alatt több ízben vallásos összejövetel is tartatott, melyet a gyülekezet tagjai érdeklődéssel látogattak. E helyen 53 festvérünk részesült lelki gondozásban. Körlelkész eladott és kiosztott 42. drb. könyvet és vallásos iratot 820 Leu értékben, melyből visszatért 640 Leu. 11 helyen végzett családlátogatást. Kiszállási költsége 1426 Leut tett ki, melyből nem térült vissza semmi sem.

Alsófernezely fiókegyházban 83. a ref. hivek száma. Az istentiszteletet az imaházban tartották 13-szor, úrvacsoraosztás volt 4-szer, továbbá 2 keresztelezés és 1 temetés. Az állami elemi iskolába járó gyermekek 16-an, 22 órán részesültek vallás oktatásban — sajnos, nem előagadható eredménnyel, — ami a heti 1 órai kevés alkalomban és ismert körülményekben leli magyarázatát. Kiosztatott 26 drb. könyv és vallásos irat 320 Leu értékben, melyből visszatért 160 Leu. Kiszállási költsége 4142 Leut tett ki, melyből a fiókegyház pénztára 3862 s egyik temettető fél 120 Leut, így összesen 4082 Leut térítettek meg.

Borpatak fiókegyházban 145 református részesült lelkigondozásban. Rendes istentisztelet tartatott 14-szer, úrvacsoraosztás volt 4-szer, továbbá 1 keresztelezés és 1 temetés, családlátogatás pedig 7 esetben. Az állami iskolába járó 18 ref. gyermek 23 órán részesült vallásoktatásban, kik a vizsgán kellő eredményt mutattak fel, bár magyar nyelvi ismeretük évről-évre hanyatlik. Körlelkész kiosztott 85 drb. vallásos könyvet és iratot 1050 Leu értékben, melyekből visszatért 720 Leu. Kiszállási költsége 4270 Leut tett ki, melyből fiókegyház pénztára 4150, egyik temettető fél pedig 120 Leut, így összesen 4270 Leut megtérítettek.

A leányegyház vagyoni adatai: Tőkepénze: 10.008 Leu. A hivek adományai; pénzadakozás: 21.400 Leu. Természetben adott érték: 800 Leu. Egy évi kivetett egyháziadó: 2.450 Leu. Az évi adóból összesen befolyt: 2.300 Leu. Befizetetlen adóhátralék: 150 Leu.

Számadás szerint; Bevétel: 32.542 Leu. Kiadás: 31.285 Leu. Pénztári maradvány: 1.257 Leu. Adósság: 750 Leu. Ingatlan vagyon értéke 3000 L. Ingó vagyona értéke: 11.265 Leu. — Összes vagyona értéke: 14.265 Leu.

Alsófernezely vagyoni adatai; Tőkepénze: 15.000 Leu. A hivek adománya: 1.034 Leu. Egy évi kivetett egyházi adó: 3.400 Leu. Az évi adóból befolyt: 2.228 Leu. Befizetetlen adóhátralék: 1.172 Leu.

Számadás szerint: Bevétel: 8.166 Leu. Kiadás: 4.318 Leu.
Pénztári maradvány: 3.848 Ingatlan vagyona értéke: 70.000
Leu. Ingó vagyona értéke: 18.548 Lei. Összes vagyon értéke:
88.848 Leu.

Borpatak vagyoni adatai: A hivek adományai: 3.623 Leu.
Egy évi kivetett egyházi adó: 8.750 Leu. Az évi adóból befolyt:
8.250 Leu. Befizetetlen adóhátralék: 500 Leu.

Számadás szerint: Bevétel: 11.904 Leu. Kiadás: 4.550 Leu.
Pénztári maradvány: 7.354 Leu. Ingatlan vagyona értéke: 160.000
Leu. Ingó vagyona értéke: 7.354 Leu. Összes vagyon értéke:
167.354 Leu.

V. Szamoskrassói missziói kör.

Körlelkész: Várady József szamoskrassói lelkész.

Működési köre kiterjed: Alsóhuta, Borválaszt, Ivackó,
Mogyorós, Borhid, Szamoslippó, Homoród, Szinfalu, Pácafalu,
Pappikó, Réztelek, Szamoslippó, Veresmart, Szelestyehuta, Bar-
lafalu és Remetemező szórványokra.

A szórványokban 57 a reformátusok száma.

Körlelkész missziói útjában istentiszteletet tartott 5-ször,
temetett 1-szer, meglátogatott 4 családot, kiosztott 1 bibliát, 2
énekes könyvet és 7 drb. iratterjesztési művet. Kiszállási költsé-
ge: 1.850 Leu.

VI. Szatmár-gombási missziói kör.

Körlelkész: Boros Jenő szatmári lelkész, esperes.

A fiókegyházban a ref. hivek száma: 129.

Körlelkész és helyettese missziói útjában istentiszteletet tartott
14 alkalommal, keresztelelt 1, esketett 2, temetett 3, urvacsorát
osztott 4-szer 111 hívőnek, presbyteri gyűlést tartott 2 ízben,
meglátogatott 89 családot, 12 állami elemi iskolai ref. növendék-
nek hittant tanított 28 órán, kiosztott 4 énekes könyvet 240
Leu értékben. Kiszállási költsége: 1.824 Leu.

A gondozott szórvány vagyoni állása: Temploma a hivek
áldozatkészségéből felépült. Belső berendezése még igényelne:
25-30.000 Leu. Tőkepénze: 6.000 Leu. Perselypénz: 1.243
Leu. A hivek adománya: 1.050 Leu. Egy évi kivetett egyházi
adó: 7.959 Leu. Az évi adóból befolyt: 7.509 Leu.

Számadás szerint: Bevétel: 14.357 Leu. Kiadás: 13.278 Leu. Pénztári maradvány: 1.080 Leu. Ingatlan vagyona értéke: 40.000 Leu. Összes vagyon értéke: 46.000 Leu.

VII. Nagybecskői missziói kör.

Körlelkész: Takács Lajos nagybecskői lelkész.

Működési köre az anyaegyházon kívül kiterjed: Alsóróna, Alsóvisó, Batiza, Borsa, Borsabánya, Dragomérfalva, Felsőróna, Felsővisó, Glod, Havasmező, Szakonyha, Szasópatak, Szaszacsal, Jód, Kisbecskő, Középvise, Leordina, Majszin, Oroszkő, Petrova, Petrovabisztra, Rászócska, Rónaszék, Rozália, Ruszkova, Sajó, Sajómező, Szelistye, Szurdok, Tizakarácsonyfalva, Tizalonka, Visóvölgy szórványokra.

Az anyaegyházban 20, a szórványokban 48 a ref. hívek száma.

Körlelkész missziói útjában Istentiszteletet tartott 50-szer, melyből az anyaegyházra esik 34, úrvacsorát osztott 12 alkalommal, presbyteri gyűlést tartott 4 szer, meglátogatott 23 beteget, 46 családot, kiosztott 35 drb. árvaházi képes napiárt, 10 drb. vallásos könyvet, 165 Ref. Jövőt és 970 egyéb kis olvasmányt, 2.860 Leu értékben, melyből visszatért 400 Leu.

Az anyaegyháznak van temploma és lelkészlaka 839 négyszögöl területtel.

Vagyoni adatai: A hívek adományai: 3.843 Leu. Egy évi kivetett egyházi adó: 6.450 Leu. Az évi adóból befolyt: 100 Leu. Befizetetlen adóhátralék: 6.350 Leu.

Számadás szerint: Bevétel: 13.168 Leu. Kiadás: 13.165 Leu. Pénztári maradvány: 3 Leu. Ingatlan vagyona értéke: 104.500 Leu. Ingó vagyona értéke: 17.146 Leu. Összes vagyon értéke: 121.646 Leu.

A missziói bizottság általános megjegyzései és határozati javaslatai:

Missziói bizottság a jelentésekből megállapítja, hogy van azokban megnyugtató, felemelő és örvendetes momentum, de van szomorú, lehangoló és hanyatló irányt mutató jelenség is. Megnyugtató, hogy legtöbb missziói lelkész — az élet ezernyi nehézsége és próbája dacára — szolgálatát hittel gazdagon és hűséggel, kitartással és fáradságot nem ismerő buzgósággal töltötte be és látta el. Nem azt keresték és várták ezek, hogy pénzre váltottan

mennyi a jutalma szolgálatuknak, hanem csak arra gondoltak, azon munkáltak, hogyan lehet szebbé, elhordozhatóbbá és megnyugtatóbbá tenni szórványokban élő hit- és fajtestvéreink létét és helyzetét. Amikor örömet fejezi ki a gombási templom felépítése felett és Isten gazdag áldását kéri továbbra is a hűséggel sáfárkodókra, a még hiányzó belső berendezés, valamint a külső vakolási munkák elvégzésére az Egyházkerület által 20.000 Lei összeg segélyt javasol kiutaltatni... Fájó az erdőszádai leányegyház elemi iskolájának elnéptelenedése, így további sorsának bizonytalanná válása, — úgy szintén az alsófernezelyi fiókegyházban a vallás-oktatás nem elfogadható eredménye. Kérjük a körültekintő, felelősségteljes gondoskodást és szigorubb ellenőrzést, hogy a vallásoktatás már ez évben is elfogadható és eredményes legyen.

Nem hagyhatjuk szó nélkül továbbá a nagybocskói missziói kör lelkészének az utazási napló és a táblás kimutatásban foglalt kérdésekre adott megjegyzéseit, amelyek minden komolyságot, felelősségérzést és tiszteletadást nélkülöznek. Aki missziói kötelezettséget így veszi és fogja fel, abból hiányzik a missziói szolgálat lelke.

Megállapítottuk, hogy a kérdésekre adott válasza ellentétben áll az ellene panaszba tett váddal ;

hogy utazási naplóját sem gondnok, sem más egyénnel nem igazolta ;

hogy missziói jelentését — bár arra több ízben elköteleztett — nem küldte be az 1927, 1928, 1929, 1930, 1933 és 1936. évekről, amiből joggal következtetni, hogy missziói tevékenységet nem végzett ;

semmibe vette s mai napig negligálja úgy az egyházmegye, mint az egyházkerület azon több ízben sürgetett és megújított határozatát, hogy Máramaroeszigetről költözzék be állomáshelyének központjába : Nagybocskóra.

a nagybocskói lelkészlakást évekre szólóan bérbe adta anélkül, hogy ahoz felettes hatóságának az engedélyét kikérte volna ;

nem tett semmit a Máramaros vármegye területén lakó hivek összeírása tárgyában és nem vette őket gondozás alá ;

valótlan összeget állított be táblás kimutatásába missziói körzete vagyoni állásáról ;

a templom renoválásához szükséges segélygyűjtés engedélyezésének megszerzése iránt nem tett egyetlen lépést sem, bár arra fegyelmi felelősség terhe mellett — elköteleztetett.

Ezek folytán Takács Lajos lelkész missziói állásáról való azonnali elmozdítását javasoljuk — nyugdíj nélkül s kérjük egyházmegyei ügyészt, hogy haladéktalanul tegye meg a kellő lépéseket erre vonatkozóan.

Egyben kifejezésre juttatjuk, hogy a nagybocskói missziói állás további fenntartását és a hívek lelki gondozásának az ellátását szükségesnek tartjuk és minősítjük oly módon, hogy az egyházkerület a máramarosszigeti lelkész felügyelete és ellenőrzése mellett szervezzon egy olyan segédlelkész állást, ki a nagybocskói lelkészi lakásban lakjék, az egész máramaros-vármegyei missziót gondozza s fizetési fedezetéről — a nyerendő államsegély mellett — valamely rendelkezésére álló alapból gondoskodni sziveskedjék.

Amennyiben pedig az utazási napló rovatának bejegyzett adataiból nem állapítható meg, hogy hány darab művet, vagy példányszámot küldött le a püspöki hivatal iratterjesztés osztálya ingyenes kiosztás végett az egyes szórványokba, kérjük a püspöki hivatalt, hogy minden év dec. 31-ig közölje esperesi hivatallal, hogy egy egy missziói körzetbe milyen című és hány darab példányszám ingyenes kiadványt küldött be.

Az 1938. évi missziói segélyt a következőknek javasoljuk szét osztani :

Nagybányai missziói kör : 2000 Lei ; avasujvárosi : 1200 Lei ; gombási : 1000 Lei ; erdődi, felsőbányai és szamoskrassói kör : 600—600 Lei.

b) Belmissziói előadó jelenti, hogy belmissziói jelentését az 1939. évről 48 egyház küldötte be.

A betérjesztett kimutatások szerint a nagybányai egyházmegyében van Vasárnapi iskola 41 egyházban, 55 csoportban 2114 növendékkel. Ifjúsági Ker. Egyesület 21 egyházban, 508 taggal. Leányszövetség 16 egyházban, 313 taggal. Nőszövetség 37 egyházban, 1492 taggal. Férfiszövetség 16 egyházban, 261 taggal. Énekar 24 egyházban. Iratterjesztés 41 egyházban. Családlátogatás 39 egyházban.

A Vasárnapi iskolának könyvtára van 3 gyülekezetben : 241 kötetben

Az Ifj. Ker. Egyletnek	"	9	"	3648	"
A Leányszövetségnek	"	5	"	3496	"

Összesen : 7385 kötet.

A Vasárnapi iskolának vagyona van 7 gyülekezetben : 1199 Lei.

Az Ifj. Ker. Egyletnek	"	8	"	27068	"
------------------------	---	---	---	-------	---

A Leányszövetségnek vagyona van	9	gyülekezetben :	50345	"
A Nőszövetségnek	"	" 24	"	225.529 "
Az Énekkarnak	"	" 18	"	205.361 "
Iratterjesztésből befolyt				161.718 "

A családlátogatást illetően 39 lelkész meglátogatott 1145 családot, 4 nem végzett látogatást.

Bizottság fájóan állapítja meg, hogy az ismert akadályok még mindig gátolják a belmissziói alakulatok munkásságát. Ebben leli magyarázatát az az elkedvetlenedés, mely legtöbb jelentésnek a megjegyzéseiből kicseng. Kivánatos állandó éberséggel felszínen tartani ez évek óta vajdó kérdést s olyan megoldást teremteni, mely megadja a belmissziói szolgálat minden ágában a munka lehetőségét és a zaklatott lelkek óhajtott békéjét.

Annál örömelesebb, hogy városi gyülekezeteink Nőszövetségeinek hatósági engedély kieszközlésével sikerült olyan teatélyeket és szeretet-összejöveleteket rendezni, melyeknek jóvedelméből szívesen segítették arra rászoruló intézményeinket, vagy teljesítették szociális tevékenységüket az egyesekkel és a közszemben. Dicsérettel emelendő ki e téren a máramarosszigeti, a nagybányai és a szatmári Nőszövetség, illetve Lorántffy Zsuzsanna Egyesület könnyeket törölő és felszárító, áldott célú szeretet munkássága. Illesse tisztelet — kiváltkép az utóbbinál — ezuton is azokat, kiknek a szegények gondozása és az ebédeltetési akció szív ügyükké vált, kik a szükségletek fedezésének előteremtésében és összehozásában versenyre kelve meg nem lankadón fáradoztak és két hónap leforgása alatt 4000-nél több ebédet osztottak ki a szegénysorsu, sápadó orcájú iskoláz gyermekek között.

Missziói bizottság a fenti összefoglaló jelentést tudomásul veszi s azt a missziói lelkészek által adott jelentésekkel és az utazási naplóval együtt az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti és a jelentésben foglalt javaslatokat elfogadásra ajánlja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a missziói bizottság javaslatát határozati erőre emeli. Meg nem szűnőn és ismételten sürgeti a belmissziói alakulatokra vonatkozóan olyan megoldás kieszközlését és létesítését, mely biztosítja annak minden ágában a megkívánt munkát és hűséges szolgálatot.

Takács Lajos nagybocskói missziói kör lelkésze ellen elrendeli a fegyelmi eljárást.

Egyben kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a nagybocskói missziói állás további fenntartásáért minden rendelkezésére álló eszközt használjon fel, — valamely rendelkezésére álló alapból a missziót gondozó fizetéséről gondoskodni méltóztassék, — kit kötelezzon el, hogy a nagybocskói lelkészi lakásban lakják és az egész máramarosmegyei missziót gondozza és buzgó szolgálatával lássa el.

A főtiszteletű püspöki hivatalt pedig tisztelettel kéri, hogy iratterjesztési osztálya útján minden év Dec. 31-ig tudassa esperesi hivatallal, hogy az egyes missziói körzetbe milyen című és hány darab példány számú ingyenes kiadványt küldött le kiosztás céljából.

18. Segélyt kérnek a következő egyházak:

1. Misztótfalu missziói segélyt szórványgondozásra.
2. Szatmárpálfalva a Baldácsy-alapból iskolai felszerelésre és javításokra.
3. Erdőd fiókegyház imaház-renoválásra 12.000 Leit bármely kerületi forrásból.
4. Kakszentmárton a Baldácsy-alapból 6.000 Leit lelkészlak renoválásra.
5. Kispeleske a Baldácsy-alapból 2.000 Leit adósság fizetésre.
6. Nagytarna 5.000 Leit a Baldácsy-alapból melléképületek javítására és
7. Tamásvárálja 6.000 Leit szintén melléképületek javítására a Baldácsy-alap kamataiból.

Közgyűléstünk annak igazolásával, hogy a segélykérő egyházak kérvényeiben előadott szükségek és okok, melyek a segélykérést indokolják, fennállanak, a beérkezett kérvényeket meleg pártolással terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

19. Tárgyaltatott Horváth Pál nagyváradi segédlelkész fellebbezése kisbábonyi lelkésszé történt megválasztása alkalmából a concessa kiadását megtagadó esperesi határozat ellen.

Közgyűlés a fellebbezést elutasítja s a concessa kiadását megtagadó 375—1939 számú esperesi végzést jóváhagyja.

I n d o k o l á s :

Fellebbező román állampolgári állapotát nem

igazolta. Az 1939 évi június hó 22-én kelt 25950 sz. miniszteri határozat, mint idegen állampolgárnak, meghosszabbitja egy év tartamára fellebbezőnek a Románia területén való tartózkodási engedélyt. Az egyh. törvény I. tc. 136 §-a és a kultusz törvény 10 §-a rendelkezése szerint az a körülmény, hogy fellebbező nem román állampolgár, a concessa kiadásánál hivatalból figyelembe veendő volt; tehát az esperes helyesen járt el, amikor e miatt a concessa kiadását megtagadta. Ez okból a fellebbezéssel megtámadott végzést közgyűlés helyben hagyta.

20. A szatmári egyház a múlt évben felmerült rendkívüli kiadásait és beruházási költségeit presbyteri határozat alapján a temető-eladási és föld-eladási alapokból fedezte, mely alapok kamata az egyház közszükségeit szolgálja. A felhasznált összeg visszafizetéséről úgy óhajt presbytérium gondoskodni, hogy f. évi jun. 9-én tartott gyűlésében 43 sz. a. törvényszerű határozatot hozott arra nézve, hogy a temető eladási alapból 258 000 Lei kölcsönt vesz fel és azt 10 év alatt kamatmentesen az alapnak visszafizeti.

Közgyűlés az idézett presbyteri határozatot jóváhagyva, a kölcsön felvételét a presbyterek által aláírt „Biztosító okirat” betérjesztése mellett, engedélyezi s az iratokat a kerületi gyűlésre felterjeszti.

21. sz. A szatmári református főgimnázium igazgatótanácsa törvényszerű határozat alapján eladott az u. n. Hósiánc dűlőben 1251 négyszögöl területű ingatlant Stetiu Péter és neje szatmári lakosoknak és a megkötött adásvételi szerződést betérjeszti. A vételár 70000 Lei.

Közgyűlés az igazgatótanács határozatát jóváhagyja és az adásvételi szerződést záradékolva, felterjeszti az ügyet az egyházkerületi közgyűlésre.

22. sz. A vetési presbytérium betérjeszti megerősítés végett a f. évi június 4-én és július 23-án kelt 7, illetve 27. sz. határozata alapján készített új lelkészi díjlevelét, amely a régi díjlevel 2. pontjába beiktatott 200 korona helyett 5 q búzát és 4. pontjában feltüntetett 60 köből buza helyett 40 q búzát állít be.

Közgyűlés a díjlevel módosításban a lelkészi javadalom csonkítását látja, — amennyiben 200 arany korona 24-s szorzó számmal megállapított értékének az

5 q buza csak a felét adja, a 60 köből buza beállítása pedig még ha a megjegyzés szerint tévesen 50 százalékban rozsnak vesszük is, nagyobb tőkét képvisel 40 q buzánál, de kétszeres buzát nem is ismer a gazdasági élet még az ugynevezett kétszerest sem, úgy, hogy fele rozs lenne, — s mert indokolatlan a díjlevél ilyen módon való módosítása, megváltoztatja a presbytérium fenti revezett határozatait s a díjlevél megerősítését megtagadja.

23. sz. A szárazberekai presbytérium f. évi aug. 13-án. 26. számú határozatával új lelkészi díjlevelet készített, mely a régi díjlevél 2—5. pontjaiban biztosított 160 véka buza és 10 véka tengeri fárandóság helyett 36 q buzát és 2 q tengerit, a 11. pont alatti 12 öl fa helyett 6 öl fát iktat be. A 6 öl fa és 100 Lei szénaváltás helyett, annak kárpótlására az új lelkészi díjlevél 4. tétele e) és f) pontjaiban 17 kat. hold és 1384 négyszögöl eddig az egyház fenttartására szolgált — szántó és kaszáló hsszonélvevetét állítja be — azzal az indokolással, hogy a fárandóság kiszolgáltatása eddig sem a hiveket, hanem a közpénztárt terhelte. Ezen kívül községi igazolvánnyal igazolja, hogy az utolsó díjlevél megállapítása óta az egyháztagok kezén 1500 kat. holddal kevesebb birtok van.

Közgyűlés, amennyiben a módosítással a lelkészi javadalom csorbitatlanul biztosítottatik, a szárazberekai presbytérium fenti számú határozatát helyben hagyja s a díjlevelet megerősíti s további megerősítésre a Főtiszt. egyh. ker. közgyűlés elé terjeszti.

24. A hiripi presbytérium új iskola építését kimondó 36. sz. határozata alapján

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a hiripi egyház nemes elhatározását, az építésre azonban engedélyt csak akkor ad, ha presbytérium az egyházmegyei szakértő által jóváhagyott részletes költségvetést és szerződést, továbbá a fedezetről gondoskodó szabályszerű határozatát beterjeszti. Etnökséget pedig felhatalmazza, hogy nevezett iratok beterjesztése után az engedélyt megadhassa.

25. Széll György avasujvárosi lelkész, nyug. esperes 1938 aug. 23-án kelt beadványában a 15—1937. sz. e. m.-i határozattal megerősített beruházási szabályrendelet 32—35. pontjait a régi lel-

készre sérelmesnek tartja s kéri, hogy rájuk nézve az 1910-ben alkotott beruházási szabályzat 15. pontja maradjon érvényben.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy az 1937. évi közgyűlés 15. sz. határozatával megerősített beruházási szabályrendeletnek a beadványban érintett pontjai annak idején az egyházmegyei közgyűlésen is vita tárgyát képezték s dacára a beadványhoz hasonló értelemben már akkor is megtett állásfoglalásnak, azokat egyházmegyei közgyűlés elfogadta, megerősítette és a szabályzat jogesőre is emelkedett. Nem áll tehát módjában közgyűlésnek, hogy a beadvány értelmében azokat megváltoztassa.

26. A pusztadaróci presbitériumnak új adókulcsot megállapító f. é. júl. 16/2 sz. határozatát

egyházmegyei közgyűlés feloldja és nevezett presbitériumot új határozat hozatalára utasítja, mert az ET. nem ismer egyháznak és lelkésznek járó egyh. adó megkülönböztetést. Ez a megkülönböztetés nemcsak törvényellenes, de káros is. Az egyházi adó az egyháznak jár és annyi kell legyen, hogy belőle úgy az egyház, mint a belhivatalnoki fizetések kiegyenlíthetők legyenek. Utasítja presbitériumot, hogy egységes, osztályba sorolással, lehetőleg a vagyon arányában emelkedő, a jelen szükségletét fedező adókulcsot állapítson meg személyi, vagyoni és szolgalmányi adó kivételével.

27. A szárazberekai presbitérium 32—1939 sz. határozatát, mely új adókulcs megállapítását tartalmazza,

közgyűlés azzal hagyja jóvá, hogy a vagyonadókat holdanként 5 Leu készpénz és 3 kg. buza. Az erről szóló határozat az iratokhoz csatolás végett utólag beterjesztendő. A következő években esetleg mutatkozó költségvetési hiány rendkívüli adó kivételével fedezendő.

28. A támasváraljai presbitérium beterjeszti új adókulcsát jóváhagyás végett. A régi 1900 évből származó adókulcs nem biztosítja a mai szükségleteket és teljesen elavult. Az új adókulcs, melyet a presbitérium szótöbbséges határozatával a törvényes alakítások betartása mellett állapított meg, az egyenletesebb teherelosztás végett 10 osztályban személyi, vagyoni és szolgalmányi adót különböztet meg:

I. oszt. vagyontalanok	23 kg.	buza és 10 Lei
II. „ 1—5 holdig	34 ¹ / ₂ kg.	buza és 15 „
III. „ 5—10 „	2 46 „	„ „ „ 20 „
IV. „ 10—15 „	2 ¹ / ₂ 57 ¹ / ₂ „	„ „ „ 25 „
V. „ 15—20 „	3 69 „	„ „ „ 30 „
VI. „ 20—25 „	3 ¹ / ₂ 80 ¹ / ₂ „	„ „ „ 35 „
VII. „ 25—30 „	4 92 „	„ „ „ 40 „
VIII. „ 30—35 „	4 ¹ / ₂ 103 ¹ / ₂ „	„ „ „ 45 „
IX. „ 35—40 „	5 115 „	„ „ „ 50 „
X. „ 40 felfelé	6 138 „	„ „ „ 60 „

Szolgálmányi adó: akinek nincs igavonója 1 kézi napszám.
akinek van „ 1 igás napszám.

Egyházmegyei közgyűlés a tamásváraljai ref. egyház új adókulcsát jóváhagyja.

29. sz. Az avasujvárosi presbitériumnak 1939 aug. 13-án hozott III. számú — rendkívüli egyháziadót megállapító — határozatát egyházmegyei közgyűlés a beterjesztett névszerinti kimutatás szerint jóváhagyja.

30. sz. A berendi leányegyház presbitériuma által a lelkeszi díjlevél tárgyában f. évi aug. 6-án tartott gyűlésen hozott 31 sz. határozatot

egyházmegyei közgyűlés feloldja és utasítja a presbitériumot, hogy hozzon az egyházmegyei Tanács 25/1939 sz. határozatában foglalt rendelkezéseknek megfelelő újabb határozatot és azt terjessze fel megerősítés végett, de olyan hiteles alakban, hogy abból a presbyteri gyűlés és a határozat törvényszerűsége megállapítható legyen.

31. sz. A józsefházai presbitériumnak 1939 aug. hó 29-én hozott 34. sz. határozata ellen Z. Demeter János volt kántortanító által beadott fellebbezés érdemi elbírálása előtt

közgyűlés az iratokat visszaadja a presbitériumnak s utasítja azt, hogy csatolja hiteles alakban az elszámolás tárgyában f. évi aug. 6-án hozott határozatot és annak igazolását, hogy a határozat fellebbezővel szabályszerűen közölte s rendelje el, hogy a fellebbezés szabályszerűen beiktattassék s az iktatás keltével és számával legyen ellátva; azután terjessze fel az iratokat.

32. sz. A hosszumezői egyházközség presbitériumának 1939. szeptember 17-én tartott gyűlésén 75. szám alatt hozott határozat-

tában foglalt s a kölcsönkihelyezés módozatának megváltoztatására irányuló kérését

közgyűlés elutasítja, mert az egyházak által kiadott kölcsönöknél a jelzáloggal való biztosítás az egész egyházmegyében tiszteletben tartott elv, melytől eltérni csak anyagi veszteségek árán lehet, mit éppen a kérelmező egyházban volt állapotok igazolnak legékeszőlőbben. Az átmeneti kamathaszon még akkor sem igazolhatná a tőke veszélyeztetését, ha más mód a gyümölcsöztetésre nem volna.

33. sz. A kiskolcsi egyházközség presbitériuma által 1939. aug. hó 27-én tartott ülésén 48. azám alatt hozott határozatot

közgyűlés feloldja s a presbitériumot új határozathozatalra utasítja,

mert az építendő magtár az egyház telkén épülne s az egyház is használná, így annak építéséhez az egyháznak is hozzá kell járulni.

A Takarékszövetkezet alapszabályának tiltó rendelkezése erre az esetre nem vonatkozik, mivel a magtár vagyonának elhelyezéséről gondoskodni kell, tehát ez a magtár rendes menetének biztosítása miatt természetes és szükséges kiadás.

34. sz. A máramarosszigeti egyházközség presbitériuma által 1939 június hó 17-én tartott gyűlésén hozott 2. számú határozatot

egyházmegyei közgyűlés feloldja és utasítja nevezett presbitériumot, hogy hozzon új határozatot s abban mutassa ki:

1. milyen alapokból vette kölcsön az egyházközség a kérdéses összeget,
 2. mik az érintett alapok rendeltetései,
 3. milyen határozatokkal lettek a kölcsön ügyletek jóváhagyva,
 4. részletezze, hogy milyen célra lett a kérdéses összeg elhasználva
- s azután terjessze fel az egyházmegyei közgyűléshez elbírálás végett a határozatot olyan formában, hogy abból a presbitérium-gyűlés s a határozat törvényszerűsége megállapítható legyen.

35. sz. Erdődi fiókegyház lélekszám megállapítás iránti kérést terjeszt be.

Em. Közgyűlés a becsatolt lélekszám kimutatása alapján az erdődi ref. fiókegyház lélekszámát 140-ben állapítja meg a folyó évre. Erről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti em. pénztárat és jelen jegyzőkönyvi számot az egyh. ker. Közgyűlés elé is felterjeszti.

36. sz. Az erdődi ref. Egyházközség presbytériuma által a Fecser Jánosnéól vásárolt ingatlanra vonatkozóan kötött szerződés tárgyában 1938. november 6 án tartott gyűlésen hozott határozatot közgyűlésünk jóváhagyja s felkéri s felhatalmazza az elnökséget, hogy szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el s azután az ET-ben meghatározott eljárás végett az Egyházkerületi közgyűléshez terjessze fel.

Bár az erdődi egyház nem tett eleget semmi tekintetben az Em. tanács 1939. június 30 án 2. szám alatt hozott határozatban foglalt rendelkezéseknek s még csak a szükséges pecséttel sem látta el a szerződést, mégis az Em. közgyűlés a mai nehéz tulajdonszerzésre való tekintettel, miután a kiküldött Tereh Géza ur a vételi az egyházra hasznosnak és kedvezőnek tartja, megerősítette a határozatot, de éppen azért, mert a presbytérium nem igyekezett a kérdést megvilágítani, helyénvalónak tartotta, hogy annak tagjait a szerződésből az egyházra hárítható károkért saját személyükben kihangsúlyozottan felelőssé tegye,

annak határozott megállapítása mellett, hogy a presbytérium azon tagjai, kik a szerződést megkötő határozatot meghozták, azért a kárért, mely a szerződésből kifolyóan az egyházat érheti, saját személyükben felelősek.

37. sz. Az erdődi fiókegyház presbytériumának 1939. július 30-án tartott gyűlésén 12. szám alatt hozott határozatában foglalt s az egyházkerületi tartozásának elengedésére vonatkozó kérelmét

e. m.-i közgyűlésünk az egyházkerületi gyűlésre pártolólág felterjeszti.

38. sz. A nagybányai egyházközség presbytériuma által az 1939. évi október hó 2-án tartott gyűlésén 52—1938. szám alatt hozott határozatát, mellyel a láposbányai „Szent György“ bányatársulatból az egyházat megillető hat bánya részét eladja,

közgyűlésünk jóváhagyja s felkéri és felhatalmazza az Elnökséget, hogy a szerződést jóváhagyási záradékkal lássa el, s azután terjessze fel az E. T. által

meghatározott eljárás végett az egyházkerületi közgyűléshez.

39. szám. Az egri i presbytérium f. évi aug. 22-én kelt 18. sz. határozatával megállapított II. tanítói díjlevelet, amely 13.000 Lei, értéket tüntet fel

közgyűlés, amennyiben a törvényben előírt 24 000 Leit sem éri el, nem erősíti meg.

40. szám. A józsefházai presbytérium f. évi aug. 6 án kelt 27. sz. határozatával megállapított kántortanítói díjlevelet, amely a kerületi segély beállításával 24000 Lei értéket jelent,

közgyűlés megerősíti s az egyh. kerületi gyűlés 75—1934. sz. határozatában foglalt záradék rávezetése után 4 példányban a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűlés elé terjeszti további megerősítés végett.

41. sz. A kakszentmártoni presbytérium f. évi május 14-én kelt 11. sz. határozatával megállapított kántortanítói díjlevelét, amely 12000 Lei értéket tüntet fel.

közgyűlés nem erősíti meg, amennyiben a tanítói fizetés minimumát jelentő 24000 Leit nem éri el.

42. sz. A kiskolcsi presbytérium f. évi április 30-án 26. sz. határozatával megállapított kántortanítói díjlevelet, amely 26680 Lei értéket képvisel,

közgyűlés megerősíti a 75—1934. sz. egyházkerületi határozatban foglalt záradékkal kiegészítve, 4 példányban felterjeszti további megerősítésre a Főtiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűléshez.

43. sz. A nagybányai presbytérium f. évi augusztus hó 6-án 40. sz. alatti határozatában megállapított 3 tanítói állás díjlevelét, amelyek közül az első és második tanítói állás díjlevele 24000 Lei alapfizetést biztosít, míg a harmadik tanítói állás díjlevele 2400 Lei alapfizetés mellett kerületi és államsegéllyel biztosítja a 24000 Leit, beterjeszti megerősítés végett,

Közgyűlés az első és második tanítói állás díjlevelét a 75—1934 sz. egyh. ker. közgyűlés határozatában foglaltak szerint záradékolva, megerősíti s 4 példányban további jóváhagyás végett a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűlés elé terjeszti. A harmadik tanítói állás díjlevelét visszateszi a feltüntetett segélyek összegének beiktatása végett s amennyiben a törvényben előírt 24000 Leit eléri, megerősíti és további meg-

erősítés végett felterjeszti a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűléshez.

44. sz. A sárköz—sárközujlaki presbytérium f. évi július hó 30-án és augusztus 13 án hozott 24 és 27. sz. határozatai alapján 33750 Lei értéket jelentő kántor-tanítói díjlevelet

közgyűlés megerősíti és felterjeszti 4 példányban a Főtiszt. és Mélt. egyh. ker. közgyűlés elé további jóváhagyás végett.

45. sz. A szamosdarai presbytérium f. évi augusztus 11.-én kelt határozatával megállapított s 13800 Lei értéket jelentő kántor-tanítói díjlevelet

közgyűlés nem erősíti meg, amennyibe a törvényben előírt 24000 Leit nem éri el.

46. sz. A szatmári presbyterium f. évi szept. 9-én 88. számú határozatában megállapított 7 tanítói állás díjlevelét, amelynek mindenike 24000 Lei alapfizetést és törvényes korpóllékot biztosít,

közgyűlés megerősíti és 4-4 példányban felterjeszti a Főtiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűléshez további jóváhagyásra,

47. sz. A szárazberekai presbytérium f. évi szept. 3-án kelt 34. sz. határozatában megállapított kántortanítói díjlevelet, amely a régi díjlevélben biztosított 8 öl fa járandóság helyett 4 öl fát állít be, de kárpótlásul a 4. tétel 1. pontjában 9 kat. hold 407 négyszögöl szántó és kaszáló haszonélvezetét iktatja be s így 24000 Lei értéket jelent

közgyűlés megerősíti és további jóváhagyás végett a Főtiszt. és Mélt. egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

48. sz. A támasváraljai presbytérium által megerősítés végett beterjesztett kántortanítói díjlevelet

közgyűlés, amennyiben értékelve nincsen, nem erősíti meg.

49. sz. Barazsu József és özv. Kemény Ferenczné udvari-i lakosok által az udvari ref. egyház presbyteriuma által 49—1939. szám alatt hozott határozata ellen beadott felebbezésnek

közgyűlés helyt ad s nevezett határozatot megváltoztatja, megállapítja, hogy felebbezőknek az udvari-i ref. egyház temetőjében az édes apjuk sirja felé emelt sírköveken átalakítást végeztetni joguk van, figyelmezteti a felebbezőket azonban arra, hogy az átalakítási mun-

kálatokat úgy kötelesek elvégezteni, hogy az állítandó új sirkő s kerítés megfelelő csinnal készüljön el és senkinek kegyeleti érzését ne sértse s úgy a munkálat megkezdését, mint annak befejeztét kötelesek lesznek az udvari egvház presbytériumának, illetve elnökének bejelenteni,

mert az összetett dolgoknál a viszony vagy növedéki vagy tartozéki lehet. Lazább a tartozéki összefüggés, de még az esetben is elengedhetetlen kellék, hogy a mellékdolog a fődolognak gazdaságilag szolgáljon. Miután ezt a sirkőről a legtávolabbról sem lehet állítani, a sirkő felállításával nem megy át az ingatlan tulajdonos tulajdonába, hanem megtartja külön dologi minőségét s ezért továbbra is a felállítók, illetve jogutódaik, jelen esetben tehát felebbezők tulajdonában marad s azzal nevezettek a temető rendészeti szabályok keretében szabadon rendelkeznek.

Ezt a rendelkezést, mivel a sirkőveket felebbezők szülei állították, özv. Barazsu Józsefné, ki felebbezők elhalt testvérének özvegye, s Barazsu Ilona, ki örökösi minőségét nem is igazolta, meg nem akadályozhatja.

50. Beregi István szatmári ig. tanítónak a szatmári körben viselt dékáni tisztéről való lemondását

közgyűlés tudomásul veszi s a megüresedett bizottsági helyre Ladányi Károly szatmári tanítót választja meg.

51. Gulya Géza jegyző jelenti, hogy egyh. megyénkben a lelkészi főjegyzői tisztség Visky Ferenc lemondásával, továbbá a Magoss Ferenc és Sáfár Imre lelkészek nyugdíjba vonulásával, s Mogyorós Sándor eltávozásával több tagság az e. m. bizottságokban megüresedett.

közgyűlés a lelkészi főjegyzői tisztség betöltésére a szavazást f. évi dec. 31-ki határ idővel elrendeli s felhatalmazza az elnökséget, hogy abban az esetben, ha senki sem kapna érvényes többséget, a legtöbb szavazatot kapott egyének között újabb szavazás megajtése tekintetében is intézkedjék.

A bizottságokban megüresedett tagságok betöltésére vonatkozólag: az e. m. tanácsba Visky Ferencet, egyh. kerületi képviselők közé lelkészi póltagságba és

számvevőszékbe Bara Józsefet, a szatmári ref. főgimnázium igazgatótanácsába, a máramarosszigeti lyceum igazgatótanácsába és közalapi bizottságba Gy. Kovács Józsefet küldi ki.

52. Elnök a közgyűlést bezárja s — az esperes imádságával véget ért.

A nagybányai református egyházmegye 1939 szept. 29-én tartott közgyűlésének e jegyzőkönyvben foglalt 1—52. sz. határozatait hitelesítjük.

Szatmár, 1939 október 10.

Boros Jenő s. k.
esperes.

dr. Böszörményi Emil s. k.
e. m. gondnok,

Visky Ferenc s. k.
dr. Mártha József sk.
főjegyzők.

Gulya Géza
jegyző.

Sárközi Lajos sk.

dr. Harcsár Géza sk.

Tabajdi György sk.

Jegyzették: Az 5, 6, 7, 18, 19, 20, 21, 25. és 50. számokat :
Visky Ferencz lelkészi főjegyző.

Az 1—4, 8, 9, 11—16, 22—24, 39—48 és 51. számokat
Gulya Géza lelkészi jegyző.

A 30—34, 36—38 és 49. számokat: dr. Mártha József vil.
főjegyző.

A 26—29 és 35. számokat: Tereh Géza vil. jegyző.

A 10 és 17, számokat Kürthy Károly előadó.

A bíróság határozatai.

1. B. sz. A Nagybányai Ref. Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság a Kiss Mária turtlerebesi lakos által az apahegyi ref. egyház ellen folyamatba tett ügyben az 1939 június hó 30 án Szatmáron tartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta :

A Közigazgatási Bíróság elutasítja a panaszt s a panaszosi arra kötelezi, hogy az egyházmegye pénztárába 400 Leu, azaz négyszáz Leu költséget fizessen be 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett.

2. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság 1939 június hó 30-án tartott ülésében a Makay György berendi beszoigáló lelkész és nevezett leányegyház Presbytériu na közt lelkésznek 1938 június, július és augusztus hónapokra járó illetménye tárgyában felmerült vitás ügyben egyhangulag a következő

i t é l e t e t

hozta :

A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa, mint Közigazgatási Bíróság elutasítja Makay György lelkész panaszát és a berendi ref egyházat arra kötelezi, hogy panaszosnak 1938 június, július, augusztus hónapjaira javadalom címén 2500 Leut, azaz kétezeröttszáz Leut 30 nap alatt fizessen meg.

3. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Időszaki Tanácsa mint Fegyelmi Bíróság a Z. Demeter János józsefházai kántortanító ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben az 1939 június hó 30 án, Szatmáron tartott tárgyaláson egyhangulag a következő

v é g z é s t

hozta :

Bíróság elrendeli a bizonyítás kiegészítését és pedig abban a tekintetben, hogy milyen eredményt állapítottak meg a felekezeti s az állami tnnügyi vizsgáló bizottságok és ezért felkéri Esperes urat, hogy a látogatási jegyzőkönyvek másolatát tegye át, panasz-

lott pedig mutassa be hiteles másolatban az állami bizottságok által megállapított eredményről felvett jegyzőkönyvet.

4. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága 1939 szeptember 29-én Szatmáron tartott ülésében az Időszaki Tanácsot a következőképpen alakítja meg:

Rendes tagok: Gy. Kovács József, Sárközi Lajos és Tabajdi György. Póttagok: Dr. Helmeczy József, Kürthy Károly és Nagy Béla.

5. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság Fehér Bertalan óvári i. ref. lelkész ellen Vadnay Erzsébet óvári-i tanítónő panaszára hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben Szatmáron 1939 szeptember hó 29-én megtartott tárgyalás után következőleg

i t é l t:

A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság Fehér Bertalan óvári-i ref. lelkész panaszlottát vétkesnek találja az E. T. V. t.-c. 34. §. A) 1—3. pontjaiban körülírt fegyelmi vétségben s azért őt 3000 (háromezer) Leu pénzbüntetésre itéli. Elmarasztalja továbbá 250 (kettőszázötven) Leu felmerült eljárási költségben.

6. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság a Mogyorós Sándor csengerbagosi lakos ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben az 1939 szeptember 29-én Szatmáron megtartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta:

Mogyorós Sándor csengerbagosi lelkészt vétkesnek mondja ki az E. T. V. t.-c. 34. §-nak A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s ezért őt ugyanezen t.-c. 35. §-nak d) pontja alapján a csengerbagosi lelkészi állásától elmozdítja s kötelezi, hogy 48 Leu eljárási költséget az egyházmegyei pénztárba 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen be.

7. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága mint Fegyelmi Biróság az Ács István csengerbagosi kántor-tanító ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben 1939 szeptember hó 29-én Szatmáron tartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta:

Ács István csengerbagosi tanítót vétkesnek mondja ki az E. T. V. t.-c. 34. §-nak A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s

ezért őt ugyanazon t.-c. 35. §-nak d) pontja alapján a csengerbagosi tanítói állásától elmozdítja.

8. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság a Sz. Tőkés Emil hiripi kántortanító ellen hivatalból folyamatba tett fegyelmi ügyben 1939 szeptember hó 29-én Szatmáron tartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta :

Sz. Tőkés Emil hiripi tanítót vétkesnek mondja ki az E. T. V. t.-c. 34. §-nak A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s ezért őt ugyanazon t.-c. 35. §-nak d) pontja alapján a hiripi kántortanítói állásától elmozdítja.

9. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Közigazgatási Biróság a Rajz Erzsébet kisbábonyi lakos, volt hiripi helyettes tanítónő által a hiripi egyház ellen beadott panaszára folyamatba tett közigazgatási ügyben az 1939 szeptember hó 29-én Szatmáron tartott tárgyaláson a következő

i t é l e t e t

hozta :

Közigazgatási Biróság panaszos panaszának helyt ad s a hiripi egyházközséget kötelezi, hogy Rajz Erzsébet volt helyettes tanítójának fizetés címén 30 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen meg 2000 (kettőezer) Leu összeget, adjon ki 4 mm. búzát s 4 köbméter tűzifát ugyanazon következmények terhe mellett 30 nap alatt természetben.

10. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Fegyelmi Biróság Mali András vámfalui lakos panaszos panaszára Kolozs Vince vámfalui lelkész ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben az 1939 szeptember 29-én Szatmáron tartott tárgyalás után a következő

v é g z é s t

hozta :

Fegyelmi Biróság az eljárást megszünteti.

11. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága mint Közigazgatási Biróság a Dr. Koronka Pál vetési lelkész panaszos panaszára Lippay József adorjáni lelkész ellen folyamatba tett közigazgatási ügyben az 1939 szeptember 29-dikén Szatmáron tartott tárgyalás után a következő

i t é l e t e t

hozta :

Biróság a panaszt elutasítja, mert megállapítást nyert az, hogy felek a beruházási költségekre 1939 június hó 21-én, az iratoknál

fekvő írásba foglalt egyesség szerint kiegyeztek és pedig akként, hogy a köztük felmerült vitás ügyet teljesen lezárták.

Miután pedig a panasszal érvényesített kövelelés is beruházási költség és szerepel a panaszos által előterjesztett kimutatásban, azt külön az egyezségi összegen felül kérni nem lehet, annál is inkább, mert erre jogát fent nem tartotta.

12. B. sz. A Nagybányai Református Egyházmegye Birósága, mint Közigazgatási Biróság Makay György szatmárudvari-i ref. lelkész fizetési kiszolgáltatást elutasító 11. K. i—1939. sz. e. m.-i elnökségi végzés elleni felebbezése tárgyában a következő

v é g z é s t

hozta:

Egyházmegyei Biróság, mint Közigazgatási Biróság Makay György szatmárudvari-i lelkész felebbezési ügyében az eljárást és a felebbezés hatályát megszünteti.

a) Az egyházmegye tisztikara.

Elnökség: Boros Jenő szatmári lelkész, esperes 1936. ápr: 28 óta. Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok földbirtokos Szatmár és Nagykolcs, 1929 nov. 20 óta.

Jegyzők: Lelkeszi főjegyzői állás betöltés alatt. Lelkeszi jegyző Gulya Géza Apa e. m. t. (1937—6.), Dr. Mártha József főjegyző, ügyvéd Szatmár (1933—5.), Tereh Géza tanár jegyző Szatmár (1933—5)

Ügyész: Dr. Harcsár Géza ügyvéd, Szatmár (1901. szeptember 14.)

Pénztárnok: Gacsályi Zsigmond lelkész, Kiskolcs (1931—31.)

Levéltárnok: Veress Ferenc k. tanító Nagybánya (1937—30.)

Könyvtárnok: Kolos Vince lelkész, Vámfalu (1911—143.)

b) Az egyházmegye bírósága.

Elnökség: Boros Jenő esperes és Dr. Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok.

Tanácsbírák: a) Lelkesziek: Gy. Kovács József Ombod (1926—7.) Sárközi Lajos Szatmár-Németi (1929—54.) Kürthy Károly Halmi (1936—69.) Papp József Máramarossziget (1936—69.) Gacsályi Zsigmond Kiskolcs (1938—7.) Visky Ferenc Egri (1939—3.) b) Világiak: Dr. Helmeczy József földbirtokos Pettyén (1929—6.) Nagy Béla földbirtokos Lázári (1929—5.) Dr. Jakó Endre volt szolgabíró, Aranyosmeggyes (1929—54.) Simó Lajos Lenkemező (1933—70.) Tabajdy György gyógyszerész Szatmár (1937—7.) Dr. Ajtay Nagy Gábor ügyvéd Nagybánya (1938—7.)

c) Egyházmegyei tanács.

Lelkeszi tagok: Széll György avasujvárosi, Gy. Kovács József ombodi, Papp József szigeti, Gyöngyössy Bálint nagykolcsi, Sárközi Lajos szatmárnémetii és Visky Ferenc egri-i lelkészek.

Világi tagok: Boros Zoltán Aranyosmeggyes, Dr. Helmeczy József Pettyén, Kanizsai Jenő Lázári, Tabajdy György Szatmár, Tereh Géza Szatmár, Tóth László Patóháza,

d) Képviselők, bizottságok.

Egyházkerületi képviselők: Gy. Kovács József, Sárközi Lajos és Visky Ferenc lelkészi; dr. Helmeczy József, Tabajdy György és Nagy Béla világi rendes képviselők;

Kürthy Károly, Bara József és Gulya Géza lelkészi; Kani-zsai Jenő, Boros Zoltán és Mándy Zoltán vil. pótképviselők.

Egyházmegyei tanítóképviselek: Karikás Sándor, Molnár Ambrus, Szőke József, Tóth Zoltán és Török Bernát (Egyhm. tan.) (1937—6.)

Helmeczy és Nagy Frigyes ösztöndíj-bizottság: Elnök az esperes, előadó a lelkészi főjegyző. Tagok az egyházmegye gondnoka és tanácsbírái.

Időszaki tanács: Elnökség az esperes és a gondnok. Tagok: Sárközi Lajos, Gy. Kovács József és Tabajdy György rendes; dr. Helmeczy József, Nagy Béla és Kürthy Károly póttagok.

Számvevőszék: Elnök: Tabajdy György, előadó: Kürthy Károly, tagok: Szabó Endre, Csüri Miklós, Öry Zoltán és Bara József,

Tanügyi bizottság: Elnök: Gy. Kovács József; előadó-jegyző: Gulya Géza. Tagok a szamoskrassói körben Várady József, Szőke József, Jakó László; mikolai körben Csüry Miklós, Molnár Ambrus, Osváth Elek; apai körben Gulya Géza, Karikás Sándor, Tóth László; nagybányai körben: Weghofer Sándor és Puy Géza, a szatmári körben: Fehér Bertalan, Ladányi Károly és dr. Hadady Lajos; a máramarosszigeti körben: Kósa Rezső és Tóth Zoltán.

Szociális bizottság: Elnök az esperes, dr. Koronka Pál, Tankóczy Gyula, Gyöngyössy Bálint, dr. Hadady Lajos és Király Zsigmond.

Egyházmegyei nyugdíj-bizottság: Esperes és gondnok elnökle alatt Sárközi Lajos, Kürthy Károly, dr. Helmeczy József és Nagy Béla.

Szatmári ref. főgimn. igazgató-tanácsának tagjai: Boros Jenő esperes, dr. Böszörményi Emil gondnok, Gy. Kovács József és dr. Harcsár Géza.

Máramarosszigeti lyceum igazgató-tanácsa: Elnök: Dr. Böszörményi Emil egyhm. gondnok. helyettes elnök: Boros Jenő esperes. Tagok az egyházmegye részéről: Ajtay Nagy Gábor dr., dr. Harcsár Géza és Gy. Kovács József. A máramarosszigeti egyház részéről: dr. Lingvay Lajos és Karády György.

Közalapi bizottság: Elnök: Boros Jenő esperes, tagok: Gy. Kovács József és dr. Helmeczy József.

Missziói bizottság: Esperes ur elnöklete alatt Kürihy Károly, Sárközi Lajos, Visky Ferenc és dr. Koronka Pál.

Szavazatbontó bizottság: Esperes, gondnok, dr. Harcsár Géza, Tabajdy György, Sárközi Lajos és a jegyzői kar.

Egyházkerületi Nyugdíjintézeti Végrehajtó bizottsági képviselő: Gy. Kovács József.

Egyházmegyei könyvtár bizottság: Esperes ur elnöklete alatt Kovács Károly és Visky Ferenc.

Betűsoros tárgymutató

a) egyházmegyei tanács jegyzőkönyvéhez.

- Barazsu József udvari lakos kérése. 26. sz.
Batizi új lelkészi díjlevél. 15 sz.
Egri-i új lelkészlak építése 19 sz.
Egyházmegyei tanács-ülés megnyitása 1 sz. — bezárása 28 sz.
Esperesi s.-lelkész államsegély ügye. 12 sz.
Hosszumezői egyház kölcsöne 10 sz. — lélekszám helyesbítés 11 sz., — egyezsége konverziós adósokkal 18 sz.
Jegyzőkönyv hitelesítés 4 sz.
Józsefházai haszonbér-szerződés 7 sz.
Magoss Ferencz tanácsbíró lemond 23 sz.
Makay György lelkész fizetésének megállapítása 25 sz.
Mikolai lelkészi díjlevél módosítása 16 sz.
Misztótfalui épületfa eladás 5 sz.
Nagybányai egyház adás-vétele 8 sz. — iskola építése 9 sz.
Nagytarnai e. m. járulékok elengedése 14 sz.
Patóházai egyh.-megyei járulékok törlése 13 sz.
Pálfalvai egyház toronyépítése 80 sz.
Sáfár Imre számvevő lemondása 24 sz.
Százazberek lelkészi díjlevél 17 sz.
Szatmárvári e. m.-i járulékok törlése 12 sz.
Széll György kérése a beruházási szabályzat tárgyában 21 sz., — távolmaradása 2 sz.
Tárgysorozat megállapítása 3 sz.

b) egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvéhez.

- Alkotó tagok számbavétele 2 sz.
Avasujvárosi rendkívüli adó 29 sz.
Bara József számvevő és egyh. ker. pótképviselővé vál. 51 sz.
Barazsu József fellebbezése 49 sz.
Beregi István tanügyi dékán lemondása 50 sz.
Berendi lelk. díjlevél 30. sz.

- Böszörményi Emil e. m. gondnok üdvözlése és arcképének megfestetése 7 sz.
- Demeter János tanító fellebbezése 31 sz.
- Egri-i tan. díjlevél 39 sz.
- Erdődi fiókegyház lélekszám megállapítása 35 sz., — adásvételi ügye 36 sz., | kerületi tartozásainak törlése 37 sz.
- Esperesi jelentés az e. m. múlt évi állapotáról 5 sz., — az időszaki változásokról 6 sz.
- Fekete Rezső pusztadaróci lelkész bekebeleztetik 6 sz.
- Hiripi új iskola építése 24 sz.
- Horváth Pál fellebbezése 19 sz.
- Hosszumezői kölcsönkihelyezés 32 sz.
- Jegyzőkönyvhitelesítés 4 sz.
- Joó Kálmán szárazberek lelkész nyudijba vonult 6 sz.
- Józsefházai tan. díjlevél 40 sz.
- Kakszentmártoni tan. díjlevél 41 sz.
- Kiskolcsi tan. díjlevél 42 sz., — magtári buza felhasználása 33 sz.
- Kovács József lelkész biz. taggá vál. 81 sz.
- Községiülés megnyitása 1 sz., — bezárása 52 sz.
- Ladányi Károly tan. dékánná vál. 51 sz.
- Lelkészerőtekezet javaslatai 13, 14, 15, 16 sz.
- Lippay József adorjáni lelkész bekebeleztetik 6 sz.
- Magoss Ferencz mikolai lelkész nyugdíjba vonult 6 sz.
- Makay György fellebbezése berendi lelkészi díjlevél ellen 30 sz.
- Máramarosszigeti adósságtörlés 34 sz.
- Missziói bizottság jelentése 17 sz.
- Miszlay János batizi lelkész bekebeleztetik 6 sz.
- Nagybányai bányarészvény eladás 38 sz., — tan. díjlevelek 43 sz.
- Pusztadaróczi új adókulcs 26 sz.
- Sárközi kántortan. díjlevél 44 sz.
- Segédlelkészi karban történt változások 6 sz.
- Segélykérések 18 sz.
- Szamosdarái tan. díjlevél 45 sz.
- Szatmári egyház kölcsön felvétele 20 sz., — főgimnázium adásvételi ügye 21 sz., — tan. díjlevelek 46 sz.
- Szavazatbontó biz. jelentése 8 sz.
- Számvevőszék jelentése 10 sz.
- Szárazberek új lelkészi díjlevél 23 sz., — új adókulcs 27 sz. — kántortan. díjlevél 47. sz.
- Szell György beadványa a beruházási szabályzat megváltoztatása tárgyában 25 sz.

Tamásváraljai új adókulcs 28 sz. — tan. díjlevél 48 sz.

Tanítói karban történt változások 6 sz.

Tanügyi biz. jelentése 11, 12 sz.

Tárgysorozat megállapítása 3 sz.

Tóth Gábor kisbábonyi lelkész nyugalomba vonult 6 sz.

Vetési lelkészi díjlevél 22 sz.

Visky Ferencz egri-i lelkész tanácsbíróvá vál. sz., — esküit tesz 9 sz., — e. m. tanácsossá vál. 51 sz.

c) bírósági ügyekhez.

Ács István kántor-tanító fegyelmi ügye 7 sz.

Demeter János k.-tanító fegyelmi ügye 3 sz.

Fehér Berálan lelkész fegyelmi ügye 5 sz.

Kiss Mária tanítónő fizetés ügye 1 sz.

Koronka Pál lelkész beruházási ügye 11 sz.

Mali András panasza Kolos Vince lelkész ellen 10 sz.

Makay György fellebbezése 4 sz. és 2. sz.

Mogyorós Sándor fegyelmi ügye 6 sz.

Rajz Erzsébet fizetés ügye 9 sz.

Tökés Emília tanító fegyelmi ügye 8 sz.

I. Melléklet.

**A nagybányai
ref. egyházmegye tőkepénztári kimutatása
az 1938. évről.**

I. Közpénztári tőkék.

	1937 év	1938 év
1. Takarékos betétek	18342 Lei	18342 Lei
2. Gróf Degenfeld Sándor- alap	1208 „	1208 „
3. Gróf Degenfeld Béla-alap	316 „	316 „
4. Ujfalusi Miklós-alap	1060 „	1060 „
5. Egyházmegyei jubiláris- alap	2766 „	2766 „

II. Külön rendeltetési alapok.

1. Államsegély-alap	13665 „	14116 „
2. Tanítói gyámegyleti-alap	1610 „	1610 „
3. Helmeczy József emlék- alap	9928 „	10409 „
4. Nagy Frigyes emlék-alap	4375 „	4375 „
5. Egyházmegyei népiskolai s.-alap	38036 „	38036 „
6. Nyugdíj-alap	548 „	548 „
7. Kovássy Ákos-alap	6325 „	6325 „
8. Boros Zoltán iskolai-alap	4602 „	4602 „
9. Egyházmegyei missziói- alap	2484 „	2484 „
10. Nagy Béla iskolai alap	6899 „	6899 „
11. Dr. Böszörményi Emil népisk. alap	12996 „	12996 „
12. Tőke-segély-alap	3423 „	3423 „
13. Magoss Ferenc-alap	4712 „	4712 „
14. Lelkészi gyámint.-alap	4932 „	4932 „
15. Nagy Lajos-alap	149 „	149 „
16. Birság-alap	1096 „	1096 „
17. Tabajdy György népisk. s.-alap	5176 „	5279 „

Összesen : 144548 Lei 145721 Lei.

II. Melléklet.

A nagybányai református egyházmegye közpénztári számadása az 1938 évről.

a) BEVÉTEL

Tételszám	T á r g y	Költség elő- irányzat	Tényleges beveve- dőség	Bevétel	Hátralék
		Lei	Lei	Lei	Lei
1	1939 évi pénzmaradvány	11109	11109	11109	
2	Adóhátralékokból	160113	178885	27168	151717
3	1938 évi adóból	67933	68237	23265	44972
4	Nyomtatvány árából	3420	4415	379	4036
5	Bekebelezési díjakból		6500	4100	2400
6	Átmeneti tételekből			38361	
7	Vegyesekből	1000		4434	
8	Tőkek-alapok kamataiból	2631		1173	
9	Káplántartási s. előleg visszatérítésből	1500			
Összes bevétel:		247706	269146	109989	163125

b) KIADÁS

Tételszám	T á r g y	Előirányzat		Tényleges kiadás		Hátralék
		Egyen- ként	Össze- sen	Egyen- ként	Össze- sen	
		Lei	Lei	Lei	Lei	
	I. Tiszteletdíjak :					
1	Esperesnek	5000		5000		500
2	Jegyzőknek	1500		1000		300
3	Tanácsbíráknak . . .	900		600		
4	Pénztárosnak	2000		2000		
5	Számvevőszéknek . .	2750		950		1800
6	Könyvtárosnak . . .	200	12350		9550	
	II. Fuvardíjak-kész- kiadások :					
1	Tanügyi biz. tagjainak	2400		450		1990
2	Egyház és isk láto gatóknak	1200		1180		200
3	Egyházkerületi képvi- selőknek	3600		3600		
4	E. m.-i tanács tagjainak	1500				1500
5	Kiküldöttek utiszámlája	1500	10200	2750	7980	
	III. Írószerek nyom- tatványok :					
1	Jegyzőkönyv-esp. jel. nyomdai költs. . .	7000		8000		
2	Esp. iroda nyomt. és írószer szüksége . .	3000		5325		
3	Postai portók-taxák . .	600	10600	543	13868	
	IV. Segélyezések :					
1	Szatmári gimnázium- nak	40000				40000
2	Ösztöndíjakra	1000				1000
3	Régi gyámint. kamata segélyre	200		500	500	
4	Alapok kamatai segé- lyezésre	2000				2000
5	Belmissziói költségek	800	44000			800
Átvitel :		105950	77150	32898	31899	50090

Tételszám	T á r g y	Előirányzat		Tényleges kiadás		Hátralék
		Egyen- ként	Össze- sen	Egyen- ként	Össze- sen	
		Lei	Lei	Lei	Lei	
	Áthozat :	105950	77150	32898	31899	50090
	V. Különfélék :					
1	Esperesi káplán fize- tése	6000		5500	5500	
2	Esp. kápl. után nyug- díjint. jár.	500				500
3	Szatmári gimn. segély hátraléka	150116				150116
4	Vas szekrény áraban lelk. gyámint-nek .	3000				
5	Levéltár rendezésére .	2800				2800
6	Letét a nagybocskói templ. javára . . .	1500				1500
7	Egyházm. lelk. könyv- tárra letét	3730				3730
8	Kongrua kezelésért .	2400	171046	2400		
9	Egy használt szekrény az esp. iroda részére			975	3375	
	VI. Átmeneti tételek					
1	Közalap - perselyek - nyomtatványok . .					
2	Kerületnek-tőkésített kamatok stb. . . .			58774	58774	
	Összes kiadás :		247196		99547	208736
	Bevétel :		247706		109989	163125
	Kiadás :		247196		99547	208736
	Maradvány :		500		10442	45611

III. Melléklet.

**A nagybányai
református egyházmegye vagyonkimutatása
1938. dec. 31-én.**

I. Vagyon.

1. Közpénztári maradvány	10442 Lei
2. Tőkéek és alapok	145721 „
3. Kint levő kölcsön Kispeliskénél 1931 év nov. 1. Tőkesegélyből	3000 „
4. Adóhátralék kintlevőség	196689 „
5. Nyomtatványok árából kintlevőség	4036 „
6. Bekebelezési díjakból kintlevőség	2400 „
7. Káplántartási előleg megtérítés a f. szám- láról 145—1937	1000 „

Összes mutatkozó vagyon: 363288 Lei

II. Teher.

1. Szatmári gimnáziumnak	170116 Lei
2. Vasszekrény árába régi lelkeszi gyám- intézetnek	2500 „
3. Letét a nagybocskói templom javára 100 1937. pénzt. sz.	1500 „
4. Levéltár rendezésére	2800 „
5. Letét e. m. lelkeszi könyvtár gyarapításra	4800 „

Összes mutatkozó teher: 181716 Lei

III. Összehasonlítás:

1. Összes mutatkozó vagyon	363288 Lei
2. Összes mutatkozó teher	181716 „
3. Tiszta vagyon 1938 decz. 31-én	181572 Lei

IV. Melléklet.

A nagybányai ref. egyházmegye 1939. évi költségvetése.

a) Szükséglet.

I, Tiszteletdíjak :

1. Esperesnek	5000	Lei	
2. Jegyzőknek	1500	„	
3. Tanácsbíráknak	1200	„	
4. Pénztárosnak	2000	„	
5. Számvevőszéknek	2750	„	
6. Könyvtárosnak	200	„	
7. Levéltárosnak	200	„	12850 Lei

II. Fuvardíjak—készkiadások :

1. Tanügyi bizottság tagjainak	2800	Lei	
2. Egyház és iskola látogatóknak	1600	„	
3. Egyházkerületi képviselőknek	1800	„	
4. Egyhker. nyugdíj. végrh. biz. képv.	600	„	
5. Egyházmegyei tanító képvi- selőknek	500	„	
6. Időszaki tanács tagjainak . . .	300	„	
7. Egyházmegyei tanács tagjainak	600	„	
8. Missziói bizottság tagjainak .	500	„	8700 Lei

III. Segélyezések :

1. Szatmári ref. gimnáziumnak .	40000	Lei	
2. Régi e. m. lelk. gyámintézet- ből segély özv. Bencsiknének	1000	„	41000 Lei

IV. Vegyesek.

1. Esperesi káplán fizetése . . .	12000	Lei	
2. Esp. káplán után nyugdíj int. fent járulék	500	„	
3. Szatmári ref. gimn. segély- hátraléka	170116	„	
4. Régi lelk. gyámint.-nek vas- szekrény áraban	2500	„	
5. Letét, adományok a nagy- bocskói templom javára	1500	„	

Átvitel : 186616 Lei 62550 Lei

Athozatal: 186616 Lei 62550 Lei

6. Letét egyházmegyei lelk.		
könyvtár javára	4800	„
7. Kongrua kezelésért pénzlá-		
rosnak	2400	„ 193816 Lei

V. Irószér-nyomtatvány.

1. Jegyzőkönyv, esp. jelentés,		
irodai szerek, meghívók stb.	12000	Lei
2. Póztai portók és taxák	600	„ 12600 Lei
Összes szükséglet:		268966 Lei

b) Fedezet.

1. 1938. évi pénzmaradvány . . .	10442	Lei
2. Tőkék, alapok, betétek		
kamataiból	1173	„
3. Hátralékok 196689 Lei össze-		
géből	176684	„
4. Gyülekezetek adója 40000		
lélek után á: 1.70	69207	„
5. Nyomtatvány árából	4036	„
6. Bekebelezési díjakból	2400	„
7. Kongrua-kezelés és nyomtat-		
ványból	3234	„
8. Birságból	1500	„
9. Vegyes bevételek	1000	„ 269676 Lei
Összes fedezet:		269676 Lei

c) Összehasonlítás.

1. Szükséglet	268966	„
2. Fedezet	269676	„
3. Mutatkozó maradvány	710	Lei.

Megállapított és jóváhagyatott az egyházmegyei közgyűlés 10—1939. számú határozatával.

V. Melléklet.

A „Szatmárvármegyei Takarékpénztár R. T.-nál vezetett
esperesi folyószámla“

Összesítő kimutatása 1939 december 31-én.

Sorszám	Kelet	T á r g y	Bevétel	Kiadás
1	1937 XII/31	Egyenleg 1937 december 31 én	18950	
		I. Lelkészek államsegélye:		
1	1938 I/1-XII/31-ig	A püspöki hivataltól 12 ízben kifizetett 790514 Lei államsegély az általalási költ- ség 1118 Lei levonásával	789396	
2	I/1-XII/31-ig	Lelkészek részére kifizetve		689684
3	I/1-XII/31-ig	Különböző címeken kifizetve, mint levo- nások		80499
		II. Tanítók segélye:		
1	X/7	Püsp. hiv.-tól tanítók részére C. listás segély	34617	
2	X/10	Tanítók részére kifizetett segély		34677
		III. Kölcsönök:		
1	I/1-XII/31-ig	Kifizetett és visszafizetett kölcsönök . .	21412	38412
2	I/1-XII/31-ig	Kölcsönök kamataiból	2395	2395
		IV. Vegyesek:		
1	I/1-XII/31-ig	Széll György ny. esperesnek káplántartási segély a 61—1935 sz. e. m. hat. alapján		11000
2	I/1-XII/31-ig	Tőkésített kamatok 2 ^o / _o	606	
3	"	Tőke kamat adó és bélyegek		209
4	" XII/31	Egyenleg 1938 december 31-én		10500
			867376	867376

Sorszám	T á r g y	Bevétel	Kiadás
	A.)		
	Folyószámlai vagyon 1938 dec. 31-én		
1	Egyenleg a folyószámlán 1938 dec. 31-én	10500	} marad
	Ezt terheli az 1938 ban kiutalt de dec. . 31-ig fel nem vett cimletek	17485	
2	Kint levő kölcsönök 1938 dec. 31-én . .		54841
3	Betét : Szamoskrassói hitelszöv.-nél könyv 329 sz.		4408
4	Betét : Avasujvárosi Hitelszöv.-nél könyv . 55 sz.		
5	Betét : Szatmárvárm. Takp. R. T-nál . . 633+ sz.		4690 5019
6	Folyószámlai összes vagyon 1938 dec. 31-én		68958
	B.)		
	Kamatjövedelem.		
1	Folyószámlán	606	
2	Kölcsönök után	2395	
	Összesen :	3001	

Esperesi jelentés

a nagybányai református egyházmegye 1938. évi
állapotáról.

I. A gyülekezetek befejezése.

1. Az Isteni Igéje szolgálatára és nevelésére a d. a. az összes anyai és 5 leányegyházban, valamint a nagybányai református köznevelési intézményekben 4 általános iskolát tartat.

2. A nagybányai Református Egyházmegyei tanács a d. a. 13 anyai és 2 leányegyházban, valamint a nagybányai református köznevelési intézményekben 1 általános iskolát tartat.

3. A nagybányai Református Egyházmegyei tanács a d. a. 13 anyai és 2 leányegyházban, valamint a nagybányai református köznevelési intézményekben 2 általános iskolát tartat. Egyikük a d. a. 13 anyai és 2 leányegyházban, a másik a nagybányai református köznevelési intézményben tartat.

4. A nagybányai Református Egyházmegyei tanács a d. a. 13 anyai és 2 leányegyházban, valamint a nagybányai református köznevelési intézményekben 3 általános iskolát tartat. Egyikük a d. a. 13 anyai és 2 leányegyházban, a másik a nagybányai református köznevelési intézményben tartat. A nagybányai református köznevelési intézményben tartat.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházlátogatást ebben az évben május 15 és június 15 között, az általam vezetett bizottságon kívül, 5 küldöttség végezte és pedig: Gy. Kovács József, Sárközi Lajos, Kürthy Károly, Gasályi Zsigmond tanácsbíró és Visky Ferenc lelkeszi főjegyző urak vezetése mellett, kiknek szíves közreműködésükért ez úton is hálas szívvel mondok köszönetet. A vizitációt — ahol lehetséges volt — az egyházkerületi igazgatótanács 16—1938. sz. határozata értelmében, mindenütt istentisztelettel kezdtük, vagy fejeztük be, melynek keretében igehirdetésünkkel igyekeztünk ráirányítani a hívők figyelmét a szórványban lakó hittestvérek lelki gondozásának szükségességére és a velük szemben tartozó kötelelességekre. A küldöttségek vezetői által betérjesztett egyházlátogatási jegyzőkönyvek adatai alapján, egyházmegyénk gyülekezeteinek 1938. évi állapotáról az alábbiakban van szerencsém jelentésemet megtenni:

I. A gyülekezetek belélete.

1. Az Isten igéje ünnep- és vasárnap d. e. az összes anya- és 5 leányegyházban minden alkalommal predikáltatott. Erdőszáda leányegyházban 4 alkalommal.

2. A Heidelbergi Káté magyaráztatott minden vasárnap d. u. 13 anya- és 2 leányegyházban. Felváltva bibliamagyarázattal 21 anya- és 1 leányegyházban.

3. Bibliamagyarázat volt minden vasárnap d. u. 13 anya- és 1 leányegyházban, felváltva bibliaolvasással 2 anya- és 1 leányegyházban. Egyáltalán nem volt vasárnap d. u. istentisztelet Nagybecskón és Erdőszáda leányegyházban.

4. Hétköznap reggel mindennap volt istentisztelet 37 anya- és 1 leányegyházban, 3 szor 11 anyaegyházban: Egri, Hosszúmező, Mikola, Nagykolcs, Pettyén, Darolcz, Homok, Dara, Szatmárudvari, Szárazberek, Tamásváralja és 3 leányegyházban: Apáti, Berend és Pálfalva. Csak nagyhéten Apahegy leányegyházban.

Egyáltalában nem volt istentisztelet Nagybecskó anya- és Erdőszáda leányegyházban.

Hétköznap d. u. mindennap volt istentisztelet 3 anyaegyházban: Halmiban, Szatmáron és Szatmár-Németiben, 3-szor Avasujvárosban, 39 anya-, 4 leányegyházban hetenként 1-szer. Egyszer sem volt Erdőszáda leányegyházban. Csak bűnbánati héten volt Aranyosmedgyesen, Bagoson, Nagybecskón, Nagykolcson, Szamosdobon és Vetésen.

5. Liturgia szerint: bibliaolvasás van hétköznapokon minden anya- és leányegyházban Atyát kivéve.

6. Hétköznapokon bibliamagyarázat tartatott főként az adventi és böjti időszakban és bűnbánati heteken 26 anya- és 2 leányegyházban. Minden hétköznap Józsefházán. Nem tartatott 23 anya- és 4 leányegyházban; Adorján, Aranyosmedgyes, Atya, Bagos, Dabolcz, Egri, Felsőbánya, Kiskolcs, Kisperleske, Avasujváros, Lázári, Misztótfalu, Nagybecskó, Patóháza, Darolcz, Homok, Sárköz, Szatmár-Németi, Szárazberek, Tamásvára'ja, Turterebes, Vetés, Apahegy, Apáti, Erdőszáda és Berend.

7. Templomlátogatók száma volt nagyünnepeken az anyaegyházban: 15.301 (15158) (előző évi adat). A leányegyházakban 550 (585). Összesen: 15.851 (15.743).

Vasárnap d. e. az anyaegyházakban 10787 (9698), leányegyházakban: 375 (360). Összesen: 11.162 (10.058).

Vasárnap d. u.: az anyaegyházakban 4678 (4124). Leányegyházakban 235 (305), összesen: 4913 (4429).

Hétköznapokon az anyaegyházakban mintegy 500-an, a leányegyházakban pedig 20—30-an látogatták az istentiszteletet.

8. Gyermekestentisztelet 15 anyaegyházban 112 alkalommal volt.

9. Az istentiszteleten az iskolás gyermekek 5 anyaegyházban a lelkész, 1-ben a segédlelkész, a többi anya- és leányegyházakban a tanítók vagy kántorok vezetésével vesznek részt.

10. Az urvacsora a 49 anya- és 4 leányegyházban mind a 6 alkalommal kiszolgáltatót. Apahegyen és Erdőszádán pedig 4 alkalommal.

A szórványokban pedig 40-szer.

11. Az anyaegyházakban 15304 fi és 17521 nő, összesen: 32825-en éltek urvacsorával. (35163).

A leányegyházakban pedig 713 fi és 708 nő, összesen: 1421 (1778). A fiókegyházakban és szórványokban az urvacsorázók száma 327 fi és 398 nő, összesen: 725 (887).

12. Az urvacsora a betegeknek 16 anya- és 1 leányegyházban csak a rendes urvacsoraosztás alkalmával lett kiszolgáltatva, a többi egyházakban kívánatra élhettek azzal bármikor.

13. Háziistentisztelet 3 anyaegyházban 7 esetben volt a lelkész részvételével, s ezek a családok a rendes istentiszteletet is látogatták,

14. A lelkészek 44 anya- és 5 leányegyházban 1354 családnál tettek látogatást s e látogatásokban 9 anya- és 2 leányegyházban gondnok és presbyterek is részt vettek 35-en.

15. Vasárnapi iskola 37 anya- és 3 leányegyházban működött. Nem volt Nagybecskó, Hosszumezőn, Józsefháza, Mikolán, Misztótfalun, Ombodon, Darócson, Szamosdobon, Szamoskrassón, Szatmárhegyen, Tamásváralján pedig az állami hatóság vagy betiltotta teljesen, vagy hosszabb ideig szüneteltette.

16. Keresztyén ifjúsági egyesület, vagy leányszövetség, bibliakör, külön fiuknak és leányoknak is volt 10, csak fiuknak 5, csak leányoknak 2, fiuknak leányokkal együtt 6 anyaegyházban, 26 anyaegyházban részint hatósági eltiltás, részint a gyülekezet kicsinysege, vagy közönyössége miatt nem volt ilyen egyesület.

17. Férfiszövetség volt 18 anya- és 1 leányegyházban. Vannak egyházak, ahol megalakult ugyan, de hatósági eltiltás miatt nem működhetett, de még mindig vannak egyházak, ahol a gyülekezet kicsinysege vagy közönyössége miatt megsem alakult: Adorján, Aranyosmedgyes, Atya, Avasujváros, Batiz, Csengerbagos, Dabolcz, Hirip, Hosszumező, Józsefháza, Kisbábony, Kispéleske, Kőszegremete, Lázári, Mikola, Misztótfalu, Nagybánya, Nagybecskó, Nagytarna, Patóháza, Daróc, Dara, Homok, Szatmár-Németi, Udvari, Szárazberek, Szinérváralja, Tamásváralja, Turterebes, Vámfalu és Vetés.

18. Nőszövetség volt 41 anya- és 3 leányegyházban, de a legtöbb helyen összejevelelelt hosszabb ideig betiltotta a hatóság. Egyáltalában nem volt Aranyosmedgyesen, Hosszumezőn, Mikolán, Nagybecskón, Nagytarnán, Szárazberken, Tamásváralján, Turterebesen, Vámfalun és Vetésen.

19. Énekkar volt: 1. Férfikar 29 anya- és 4 leányegyházban 983 taggal, 2. Nőikar 4 anyaegyházban 90 taggal és vegyeskar 4 anyaegyházban 197 taggal,

Az énekkar fenntartásához 7 anyaegyház járult hozzá helység, fűtés, világítás adásával.

28 énekkarnak ferli tanító, vagy kántor, 1-nek tanítónő és 2-nek lelkész a vezetője.

Az énekkart 8 anya- és 1 leányegyházban az egyház fenntartásához 56.842 Leivel járultak hozzá s mindenütt közreműködtek az istentiszteleten.

Ahol nincs énekkar, mindenütt a vezető hiánya az oka.

20. Szegényekről 30 anya- és 3 leányegyházban történt gondoskodás. 10 anya- és 2 leányegyházban a presbiterium, 20 anya- és 1 leányegyházban a Nőszövetség által. Felnőtt szegényeket 12 anya- és 1 leányegyházban segélyeztek 41873 Leivel. Iskolás gyermekeket pedig 19 anyaegyházban 63.198 Leivel. Felnőtteknek és iskolás gyermekeknek adott segély összege 105.071 Lei. Ebben az összegben Máramarossziget : 37489 Leivel, Nagybánya 21 198 Leivel, Szalmári 8800 Leivel, Szatmárrémeti 22742 Leivel szerepel.

Árva-, szegény vagy aggmenház egyházmegyénkben nincsen

Más felekezeti árva-, szegény- vagy aggmenházban istápoltak száma : 26.

21. Idegenbe ment cseléd leányokat Aranyosmedgyesről, Hirpről, Józsefházáról, Kisbábonyról Misztótfaluról, Nagytarnáról és Turtarebesről jelentettek az illetékes lelkeszi hivatalnál.

A cselédleányok gondozására Szatmáron bibliaköri órákat tartanak.

22. A református iparos tanulók száma Aranyosmedgyesen Apán, Halmiban, Józsefházán, Misztótfalun, Nagybányán, Nagybocskón, Szatmáron, Szatmáhegyen, Szatmárnémetiben, Szinerváralján, Berenden 264. Vallásórára szórványosan jártak. Lelkészek, s-lelkészek, tanítók tanították őket. Külön biblia körük volt Nagybányán és Szatmáron.

23. Református egyházi népkönyvtár 16 anya- és 1 leányegyházban van 2640 kötetben és 544-en használták. Lázáriban és Ávasujvároson az ifjúsági egyesületnek van 90 kötetből álló könyvtára s 27-en használták.

24. Iratterjesztés mind a 49 anya- és 6 leányegyházban van, 1 anya- és 1 leányegyház kivételével mindenütt a lelkész vezeti. Az iratterjesztésben eladatott 77 drb teljes Biblia, 557 drb Ujszövetség, 121 Énekeskönyv, 2902 drb Árvaházi Naptár. 6149 drb vallásos irat, 3252 példányban jár vallásos néplap.

25. Vallásos összejövétel volt 31 anya- és 3 leányegyházban 156 alkalommal. A többi egyházban hatósági eltiltás miatt maradt el.

26. Az anyaegházak külső jótékonycélokra 122323 Leit, a leányegházak 1405 Leit, összesen 123 728 Leit adakoztak (117097) 12 anya- és 3 leányegyház semmit.

A gyülekezeti tagok önkéntes adományainak összege 48 anyaegyházban 1.054543 Lei (1.219.935) 6 leányegyházban 22.663 Lei (50.200). Összesen 1.077206 Lei (1270135).

Nagyobb összegű adományozók Aranyosmedgyesen: Boros Zoltán 1000, Dr. Jákó Endre Jakó Pál, ifj. Helmeczy József, özv. Nagy Károlyné, Berger Adolf, Schlett Géza. Miske Antal 500—500 Lei. Atyán: Szalai Józsefné—Bányai Juliánna 2300 Lei. — Avasujvároson Kovács Dánielné 1000. Istvánfi Géza 500, Bakk Imre 500, Nagy Sándor Antalé 500 Lei. Batizon: Énekkar 1670 Lei Csengerbagoson: Rácz Pál 700 Lei. Felsőbányán: Hajdu József és neje—Medrecz Emília 23600 Lei. Nőszövetség 5322 Lei. Hosszumezőn: id. Máté János 6000 Lei. ifj. Fekete Lajos 2000 Lei, Lingvai József 1700, Gavallér Lajos 1600, id. Kósa Gáspár 1500, id. Csurka Kálmán 1000 Lei. Kiskolcson: özv. Kalós Árpádné 2000 Lei. Kispaleskén: Pajzos Bálint 2587. özv. Tar Áronné 500, Tar Irénke a Közbirtokosság 2000 Lei. Lázárin: Énekkar 10.300. Nőszövetség 5538 Lei. Szigeten: Szöllősy Antal 5000, Nőszövetség 12350, Weltiné 2000, Énekkar 2000, Sarkadi István 5000 L. Patóházán: Énekkar 30 000, Nőszövetség 10.000, Tóth László 6500, Nagy Sándor 1800 Lei. Szatmáron: néhai özv. Kulcsár Istvánné alapítványa 50.000, Tereh Sándor 10.000, Lázári Nagy Béla 10.000 Lei. Szatmárnémetiben: Csizmadia Ipartársulat 16.000 Lei, Leiblinger Mártonné 25.000, Kondor Gedeon 2700, Bakcsy Gergely, Szepessy János, Süveg Antal 1500—1500 Lei. Szinérváralján: Énekkar 4000 Lei. Tamásváralján: Szabó Péter 15000 Lei. Erdőszádán: Gróf Degenfeld Miksa 13.400 Lei. Szatmárpálfalván: Nőszövetség 6000 Lei.

28. Uralkodó bűnök: Amacson: fősvénység, Aranyosmedgyesen: babona. Hosszumezőn: önzés, Józsefházán: pártoskodás, Kisbábonyban: iszákosság, verekedés. Szamosdarán: verekedés, káromkodás, Szatmárhegyen: iszákosság.

Polgári bíróság általi elítéltekről nincs jelentés.

29. Vadházások száma 28 anya- és 2 leányegyházban 78, Nagyobb egyházakból nincs jelentés.

30. Hiteelveinkkel ellenkező szokásokat 20 anyaegyházból jelentettek és pedig 6 egyházban a róm. kath. Urnap megünneplésében, 11 egyházban a sirok halottak napján való kivilágításában, 3 egyházban a böjtölésben nyilvánul meg.

31. Sérelem gyanánt: Apa, Avasujváros, Felsőbánya, Halmi, Hirip, Hosszumező, Ombod, Szamoskrassó, Szatmár, Szatmárné-

meti, Szinerváralja a belmissió alakulatok működésének betöltését, Amacz, Józsefháza Nagybánya, Szamoskrassó, Turtarebes a 14 százalékos iskolai segély megvonását, Hosszumező az egyházi adószedés és legátus szolgálatának eltöltését, Szatmárhegy: a konfirmációi oktatás akadályozását, esti harangszó s a gyermekeknek a karácsonyi ünnepélytől való eltöltését, Vámfalu: az iskola termékének bérösszege fizetésének megtagadását jelenti.

32. 32 anya- és 2 leányegyház jelenti, hogy egyházközségi bírósága van s 6 helyen fordult elő fegyelmi eset.

33. 15 anya- és 3 leányegyház jelenti, hogy területén szekták működnek, (baptisták, adventisták, miltenisták, bibliatanulók, Jehova tanúi, szombatisták), de számukat csak 13 jelenti 527-ben: Apa, Avasujváros, Hosszumező, Kakszenlmárton, Kiskolcs, Kőszegremete, Nagybánya, Szamoskóród, Szatmárnémeti, Szinerváralja, Vámfalu, Apahegy, Dobrácsapáti, Erdőszáda.

34. A községek, városok összes lakóinak s bennök a különböző felekezeteknek lélekszámát a pontos adatok hiányában kimutatni nem lehet.

II. A gyülekezetek külélete.

35. A presbyterek száma az a. e.-ban: 629, a l. e.-ban: 43. Összesen: 672 (652).

Egyházi választók száma 47 a. e.-ban: 6261. Szárazberek-ről nincs adat) 6 l. e.-ban: 247. Összesen: 6508. Egyh. adózók száma: 48 a. e.-ban: 10727. Nagybecskóról nincs adat.) 6 l. e.-ban: 476. Összesen: 11203 (12.247.)

36. A presbytérium 46 anya- és 6 leányegyházban minden negyedévben tart gyűlést, Szamoskóródon, Szamoskrassón, Szatmárhegyen csak amikor a hatóság engedélyt ad. A jegyzőkönyvek mindenütt törvényszerrűlen vezettetnek.

37. Egyházközségi közgyűlés tartása alól az egyh. kerület 225—1908. sz. határozatával egyházmegyénk minden egyháza fel lett mentve. Csak választó közgyűlés van.

38. Vagyon leltár 47 a. e.-ban és 5 l. e.-ban van. Szamoskóródon nincs. Kisbábony és Erdőszádáról nincs jelentés. Az évi változások Atya, Halmi, Ombod, Szatmárhegy, Szatmárnémeti és Vetés kivételével mindenütt átvezetettek.

39. Az ingatlanok Kisbábonyon 1 kaszáló, Petttyénben az új lelkészi telek, Sándorhomokon az új temető, Turtarebesen 506 négyszögöl szőlő, Tamásváralján ahol csak részben, mindenütt az egyház nevében állanak.

40—41. Az agrárreformmal kapcsolatos adatok egyeznek az 1934. évi jelentéssel.

42. Esperesileg megerősített költségvetése az egyházlátogatás idején csak 13 anya- és 1 leányegyháznak volt. Esperesi megerősítésre felterjesztve 26 anya- és 4 leányegyháznak. Nem volt költségvetés: Adorján, Atya, Avasujváros, Egri, Óvári, Darolcz, Szamoskőröd, Szárazberek, Szinervátalja, Vetés, anya- és Dobrácsapáti leányegyházaknak.

43. A kivetett egyházi adó összege: Pénzben 46 a. e.-ban: 1.440.835 Lei, 6 l. e.-ban 41.106 Lei. Összesen: 1.481.941 Lei.

Természetben: búzában 35 a. e. ban: 1434 q, 4 l. e.-ban: 55 q. Összesen: 1489 q, tengeriben: 18 a. e. ban 307 q, 3 l. e.-ban 59 q. Összesen: 366 q, rozs 2 a. e.-ban: 15 q, zab 1 a. e.-ban 6 q, 3 a. e.-ban 76 szekér széna, 1 a. e.-ban 13 m³ fa. A kivetett egyházi adóról nem adott jelentést: Avasujváros, Darolcz.

A kivétel — ha befolyik — fedezi a szükségletet, Adorján, Amacz, Felsőbánya, Hirip, Kispeléske, Avasujváros, Lázári, Turterebes kivételével.

44. A számadást Hirip, Hosszumező, Józsefháza, Patóháza, Pettyén, Szatmárvári, Turterebes anyaegyházak és Berend leányegyház kivételével mindentűt jóváhagyta az egyházmegye.

Vizitáció sehonnan nem jelent értékhányt.

45. A számadások eredménye a következő: 48 a. e.-ban (Adorjából nincs adat) bevétel összesen: 7.768.440 Lei, kiadás összesen: 7.647.269 Lei, összes maradvány (5 6 Lei tulkiadás figyelembe vételével) 121.746 Lei. Tulkiadás Szamosdarán 467 Lei, Turterebesen 109 Lei. 6 l. e.-ban összes bevétel: 240.238 Lei, összes kiadás: 236.328 Lei, összes maradvány: 3910 Lei. Terménybevétel 26 a. e.-ban: buza 1196 p, kiadás 25 a. e.-ban: 1125 q, maradvány: 71 q, Rozs bevétel 1 a. e.-ban 29 q, kiadás 19 q, maradvány 10 q. Tengeri bevétel 19 a. e.-ban: 369 q, kiadás 19 a. e.-ban: 364 q, maradvány 4 q. 3 l. e.-ban buzabevétel: 53 q kiadás 53 q, maradvány nincsen. Tengeri bevétel: 42 q, kiadás, 42 q, maradvány nincsen.

46. Tőkepénze 44 a. e.-nak van 5.701.187 Lei és 485 dollár 98 cent, 6 l. e.-nak 114.504 Lei.

47. Takarékmagtárban 23 a. e.-ban van 1.013.726 Lei és 3 l. e.-ban 53.400 Lei. Összesen: 1.067.127 Lei értékben.

48. A tőkék termények betéten, vagy kölcsönadva kötvényen, váltón kezeltetnek.

49. Adóssága 35 a. e.-nak van 2 373.049 Lei és 4 l. e.-nak 14.877 Lei. Összesen: 2387.926 Lei.

50. A templom 34 a. és 2 l. e.-ban jó 14 a, és 3 l. e. ban javítandó rossz. Nincsen Darán és Erdőszádán.

A lelkesi lakás 28 a. e.-ban jó, 14 a. e. ban javítandó, 6 a. e.-ban rossz, Egriben újjáépítés alatt.

Az iskola és tanítói lakás 11 a. és 1 l. e.-ban javítandó 1 a. e.-ban rossz, a többiben jó, megfelelő.

51. Újépítésre kiadott 9 a. e. 695.336 Leit, 1 l. e. 2527 Leit.

52. Épületek fenntartására 46 a. e. 535.170 Leit, 4 l. e. 6047 Leit fordított. E címen semmit sem adott ki Józsefháza, Patóháza és Dara a. e.-zak és Erdőszáda és Szatmár-pálfalva l. e.-zak.

53. Az épületek kellő értékben vannak biztosítva. Az anyaegyházakban 35.461.850 Lei, a l. egyházakban 1204840 Lei, összesen 36673690 Lei értékben. Nincs számszerű adat Vetésről. A biztosítási díj az anyaegyházakban 64.016 Lei, leányegyházakban 2979 Lei. Összesen 67995 Lei.

54. A behívatalnokok ki vannak fizetve teljesen 21 anya és 4 leányegyházban, 28 anya- és 2 leányegyházban hátralékban vannak.

Hátralék: pénzben 268 857 Lei, terményben 171 q, búza és kukorica vegyesen és 249 m³ fa. A hátralék oka részben szegénység, részben közöny.

55. Egyházmegyei és kerületi járulékokkal 36 a. és 3 l. egyház van hátralékban. de ezek közül 10 a. és 1 l. e. nem ad számszerű adatot. 36 a. és 2 l. e. ban a hátralékok összege: 106.477 + 157.134 = 263.611 Lei.

56. Pere 6 a. e.-nak van, u. m. Avasujváros, Hosszumező, Szatmár, Szatmár-Németi, Szatmárudvari és Vámfalu.

57. Temetője Nagybecskó kivételével minden a. és l. egyháznak van és gondozás alatt van.

58. Segélyt 16 a. és egy l. egyház kapott 118700 Lei és 15 m³ fát a kimutalás szerint.

III. A gyülekezetek iskola ügyei.

59. Iskolát 34 a. e. és 6 l. e. tart fent 29 férfi és 28 nő, összesen 57 tanerővel. Nem tart fent iskolát 15 anyaegyház: Apa, Aranyosmedgyes, Darolecz, Misztótfalu, Nagybecskó, Nagy-

Tarna, Patóháza, Dabolc, Szamosdob, Szamoskőröd, Szalmárhegy, Szalmár-Németi, Vámfalu, Vetés.

60. Nyilvánossági joga 3 a. e.-ban van az iskolának. Bati-
zon 1938. februárjában megvonták az iskola nyilvánossági jogát.
A többi egyházban nyilvánossági jog nélkül működnek az iskolák,
mert a nyilvánossági jog iránt beadott kérelmükre semmi választ
nem kaptak.

61. Az elemi iskolákért 34 a. e.-ban 1.703.330 Lei, 6 l. e.-
ban 169.411 Lei, összesen: 1.872.744 Lei terhet viselnek az egy-
házak. Nincs számszerű adat Csengerbagosról. Középiskoláért 2
anyaegyház 99.368 Leit, vallástanításért 3 a. e. 72850 Leit áldoz.

62. Az anyaegyházak elemi iskoláiban a tanulók összes szá-
ma: 2177, a leányegyházakban 187, összesen: 2364. Református
középiskolákban 268. Nincs számszerű adat Sándorhomokról.

62. A református tanulók száma a nem ref. elemi iskolákban
az anyaegyházakban: 1946, a leányegyházakban: 20, összesen:
1966. A nem református középiskolában a tanulók száma 4 anya-
egyházban 197.

64. A tanítás eredménye 13 anyaegyházban 20 tanerőnél ál-
talában jeles, 15 anyaegyházban 16 tanerőnél jó, 6 anyaegyházban
6 tanerőnél elégséges. Nincs minősítés Egriben. A leányegyházak-
ban 3 tanerőnél általában jeles és 3 tanerőnél jó, vallástanból
anya- és leányegyházakban 23 tanerőnél jeles, 23 tanerőnél jó,
2 tanerőnél elégséges. Magyar nyelvből 22 tanerőnél jeles, 16 tan-
erőnél jó, 6 tanerőnél elégséges. Nincs minősítés Ávasujvárosból.

22 anyaegyházban a nem református iskolákban járóknak
a lelkész tanítja a vallást 5 jeles, 10 jó, 2 elégséges eredménnyel.
Nincs jelentés Adorjánból, Hiripről, Nagybecskőről, Ombodról,
Óvárából, Szamosdaráról, Udvariból, Szárazberekéről 7 a. e.-ban s.
lelkész 8 jó, egy elégséges, 4 anyaegyházban tanító, tanítónő, Ve-
tésben a kántor, 2 jó, egy elégséges, Mikolából nincs jelentés.

65. Az iskolák felszerelése törvényszertűnek van jelezve 29
anya- és 5 leányegyházban. Hiányosnak: Hiripről, Kőszegremetéről
és Erdőszádáról. Nincs jelentés Sándorhomokról.

66. A tanítók 20 anya- és 4 leányegyházban tesznek jelen-
tést a növendékek családjainak meglátogatásáról 557 esetben.

67. Az egyházi hatóság részéről iskolalátogatás 42 anyaegy-
házban 82 esetben, 6 leányegyházban 12 esetben volt. Az állami
hatóság részéről 20 anyaegyházban 50 esetben, 6 leányegyházban
12 esetben.

IV. Anyakönyvi adatok.

68. 48 anyaegyházban (Nincs jelentés Nagybecskőről) megkereszteltetett törvényes fi: 483, nő: 414, összesen 897. 21 anyaegyházban megkereszteltetett törvénytelen fi: 29, nő 36, összesen: 65. Törvényes és törvénytelen fi: 512, nő: 450, összesen: 952.

6 leányegyházban törvényes fi: 20, nő: 7, összesen: 27 törvénytelen fi 1. Összesen törvényes és törvénytelen fi: 21, nő 7 együtt 28.

Nem kereszteltetett meg 3 fi.

Szültettek száma az állami anyakönyv szerint az anyaegyházakban: 515 fi, 450 nő, összesen 963, A leányegyházakban 21 fi, 7 nő, összesen: 28.

Any- és leányegyházakban összesen törvényes fi 503, nő 421, összesen 924. Törvénytelen 30 fi, 36 nő, összesen 66.

68. Eltemetett 43 a. e.-ban (Nagybecskőről nincs jelentés) 323 fi, 333 nő, összesen 656. Állami anyakönyv szerint meghalt 323 fi, 333 nő, összesen: 656. Az egyházi szertartást nem mellőzték sehol sem. A leányegyházakban eltemetett 21 fi, 11 nő. összesen 32. Állami anyakönyv szerint meghalt 21 fi, 11 nő, összesen 32.

70. Házasságot kötött az anyaegyházakban 251, leányegyházakban 6 tiszta pár. Vegyes pár a. e.-ban 81, l. e.-ban 1. Tiszta és vegyes-pár anya- és leányegyházakban együtt 339 pár.

Házasságát egyháziilag hogy hány tiszta és vegyes pár kötötte meg, pontos adatok hiányában kimutatni nem lehet.

71. Konfirmált az anya- és leányegyházakban 411 fi és 381 nő. összesen: 792.

72. Áttért hozzánk: 14 fi és 13 nő, összesen 27.

73. Kiltért tőlünk: 52 fi és 54 nő, összesen: 106.

74. Elköltözöttekről 12 a. és 1 leányegyház ad jelentést, amely szerint elköltözött 43 fi és 50 nő, összesen: 91.

75. Beköltözöttekről 9 a. egyház ad jelentést, amely szerint beköltözött: 27 fi és 22 nő, összesen: 49.

76. Lélekszám az anyaegyházakban: 18.847 fi és 19.742 nő, összesen: 38.589 (38632). A leányegyházakban: 758 fi és 664 nő, összesen 1422 (1439). Anya- és leányegyházakban együtt: 40011 (40071).

77. Szórványokban és fiókegyházakban megkereszteltetett törvényes és törvénytelen 18 fi, 16 nő, összesen : 34. Szülöttek száma az állami anyakönyv szerint 18 fi és 16 nő, összesen : 34.

78. Meghalt az állami anyakönyv szerint és eltemettetett egyházi szertartással 8 fi és 9 nő, összesen : 17.

79. Házasságot kötött egyházilag is 2 vegyespár.

80. Konfirmált 5 fi és 7 nő, összesen 12.

81. Átlérés nem volt.

82. Kitért 4 fi.

83. Elköltözés nem volt.

84. Beköltözés sem volt.

85. Lélekszám a szórványokban és fiókegyházakban 484 fi és 421 nő, összesen 905 (hiányos adat).

86. Lélekszám a leányegyházakban : 758 fi és 654 nő, összesen : 1422.

87. Lélekszám az anyaegyházakban : 18847 fi és 19742 nő, összesen : 38589.

Összesen : 20089 fi és 20827 nő = 40.916.

Nagytiszteltű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

A felsorakoztatott adatokból míg egyrészt örömmel állapítom meg azt, hogy a templomlátogatók száma a múlt esztendőben emelkedett, addig másrészt sajnálattal kell rámutatnom arra, hogy az úrvacsorázók száma meg csökkent. Sajnálatosnak tartom ez utóbbi körülményt azért, mert ha az úrvacsorázók számának emelkedése, vagy csökkenése nem csálthatatlan mutatója is minden esetben a hitélet erősödésének, vagy gyöngülésének, mégis bizonyos tekintetben fokmérője ez a hitéletnek, miért is nagyon kíváncsok, hogy lelkészársaim mindent tegyenek meg arra nézve, hogy jövőben az úrvacsorázók száma emelkedjék. Bizonyára legcélszerűbb lenne e végből a belmissziói munkálkodás fokozása, amely a múlt esztendőben nagyon hiányos volt, miután a belmissziói alakulatok működését a hatóság a legtöbb helyen nem engedélyezte. Véleményem szerint itt valami félreértés áll fenn a hatóság, illetve egyes

hatósági közegek részéről, mert ezeknek a vallásos alakulatoknak a működését nem gátolni, sőt inkább támogatni kellene a hatóságnak, mivel ezen alakulatok működésének egydéli célja az, hogy istenfélő és törvénytisztelő polgárokat neveljenek az államnak és a társadalomnak.

És a hitélet fokozása mellett sociális téren is sok feladat vár egyházunkra. Mert ha a nagyobb, főként városi gyülekezetek tettek is valamit a szegénység és nyomor enyhítése érdekében, azért még mindig nagyon távol vagyunk attól, hogy szegényeinket, árváinkat és elesettjeinket intézményesen gondozhassunk. A mi szegényeink és árváink csak községi, vagy másfelekezeti menhelyeken huzhatják meg magukat, ha azokba felveszik őket, mert nekünk az egész egyházmegyében nincs egyetlen egy szeretetintézményünk, nincs egy árvaházunk, vagy kórházunk, amelyekben a mi elesettjeink és árváink menedéket találhatnának. Ezért feltétlenül munkába kell vennünk egy, vagy több olyan sociális intézmény létesítését, amelyekben a keresztyén szeretet munkáit végezhesük. — Ugyancsak több gondot kell fordítanunk a református iparos tanulók vallásos nevelésére is, mert az engedélyezett heti egy vallásórán nem lehet ezt a munkát eredményesen végezni. Foglalkoznunk kell azért református iparos tanonciskolák és ott-honok létesítésének a gondolatával, mert csak ilyen módon biztosíthatjuk azt, hogy az iparosság a jövőben is értékes eleme legyen egyházunknak.

Évről-évre ismétlődő megállapítása jelentésemnek az a szomorú tény, hogy a belhivatalnoki fizetéseket az egyházmegye gyülekezeteinek még a fele sem szolgáltatja ki rendes időben, valamint az egyházmegyei és kerületi járulékokat sem fizetik rendesen, aminek az eredménye az, hogy folytonosan nő a hátralék és amikor egy-egy lelkészi állás megürül, hónapokig, sőt évekig kell huzakodni, míg a gyülekezetek tartozásaikat rendezik. Itt is gyökeres megoldásra lenne szükség, hogy a normális élet menete helyre álljon.

Iskoláinknál a nyilvánossági jog elismerése iránt benyújtott kérések el nem intézése, valamint a nyilvánossági jogok ötlesterü, törvényellenes megvonása okoznak sok bajt és kellemetlenséget, miért is életbevágóan fontos volna, hogy ez az ügy végre valahára már rendeztessék és pedig törvényben biztosított jogaink tiszteletben tartásával. Ennek elérése érdekében pedig első sorban saját magunknak kell nagyobb gondot fordítanunk iskoláink beren-

dezésére és a tanítás nivójának emelésére, mert csak így érhetünk el megfelelő eredményt és sikert. Különösen felhívom az iskolaszéki elnökök figyelmét a gondosabb vigyázásra és ellenőrzésre, mert ha ez meg lesz, akkor nem fog megismétlődni olyan eset, hogy egyik-másik tanító hónapokon keresztül elhanyagolja a naplók vezetését, vagy hogy egy megrongált képért bezárják iskolánkat.

Végül a népmozgalmi adatokkal kapcsolatban megemlítem még azt a sajnálatos körülményt, hogy gyülekezeteinknek a lélekszáma folytonosan apad és pedig nemcsak a nagymérvű kitérések miatt, hanem azért is, mert gyülekezeteinkben nincs meg a természetes szaporodás, ami azt mutatja, hogy már mi nálunk is pusztít az „egyke” és az „egyse.” Olyan jelenség ez, amely mellett nem lehet szóltanul, behunytt szemmel elmenni, hanem nagyon is fel kell figyelni erre, mert régi és örök igazság az, hogy úgy az egyház, mint a nemzet megmaradásának egyik legfontosabb biztosítója maga az ember anyag, amely ha elfogy, akkor hiába lesznek díszes templomaink és jól berendezett iskoláink, mert nem lesz azokban kiket tanítani. A lekipásztorok, tanítók és presbiterok mellett különösen a nőszövetség tagjaira hárul az a feladat, hogy idejében való felvilágosításai küzdjenek ez ellen a bűn ellen, mert ha ez általánossá válik, akkor elsorvad a nemzet s vele együtt sorvad és pusztul az egyház is.

Jelentésem szíves tudomásulvételét kérve, vagyok
Szatmáron, 1939. szept. 20. án.

Kiváló tisztelettel:
Boros Jenő
esperes.

Kimutatás az egyházak 1938. évi lélekszámáról, egyes adományaikról, vagyonairól és számadásairól.

[illegible]

